

19 januari 2024

16^e flitspeiling Oekraïne – 17 en 18 januari 2024

In opdracht van de NCTV

Introductie

Aanleiding

De Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid (NCTV) heeft I&O Research gevraagd om een 16^e flitspeiling uit te voeren naar het beeld dat Nederlanders hebben van de situatie in Oekraïne, hoeveel zorgen ze zich maken, de steun voor sancties, en hoe ze de informatie omtrent de Oekraïense situatie duiden. I&O Research voerde hiervoor een peiling uit die liep van woensdag 17 januari 2024 9:00 uur tot donderdag 18 januari 2024 9:00 uur. De eerste flitspeiling van deze reeks is uitgevoerd op 24 februari 2022. Voor een overzicht van alle peilingen [zie bijlage 1](#).

Uitvoering onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd onder 1.000 Nederlanders van 18 jaar en ouder, die lid zijn van het I&O Research Panel. Dit is ruim voldoende om op basis van de resultaten betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de volwassen Nederlandse bevolking. Er zijn 3.000 personen benaderd voor dit onderzoek. De respons bedraagt 33 procent.

Op de data is een weging (op randtotalen) toegepast op de volgende achtergrondkenmerken: leeftijd, geslacht, opleiding, migratieachtergrond, stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in november 2023 en regio (op basis van de Nielsen 4-indeling). De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee komen de verhoudingen in de steekproef op deze achtergrondkenmerken overeen met de werkelijke verhoudingen onder de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder.

- In de tekst worden alleen significante verschillen tussen de peilingen benoemd.
- In sommige gevallen tellen percentages niet op tot het totaal of tot meer dan 100 procent. Dit komt door afrondingsverschillen.
- Bij sommige vragen konden respondenten meerdere antwoorden kiezen. Dit staat bij de uitkomsten vermeld.
- De meeste vragen zijn aan alle respondenten voorgelegd. Waar de percentagebasis anders is, is dit bij de figuur vermeld.
- In de rode kaders staan significante verschillen genoemd tussen de verschillende gebieden van Nederland: de drie grote steden (Amsterdam, Rotterdam en Den Haag) en de omliggende gemeenten¹, het westen exclusief de drie grote steden (Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht), het noorden (Groningen, Friesland en Drenthe), het oosten (Overijssel, Gelderland en Flevoland) en het zuiden (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg).
- Bij enkele vragen is de vraagstelling gaandeweg (licht) gewijzigd ten opzichte van de vorige peiling. Wanneer – als gevolg van de wijzigingen – een zuivere vergelijking van de resultaten met de voorgaande metingen niet meer mogelijk is, is dat bij de betreffende vraag vermeld door middel van een voetnoot. De toelichting bij de voetnoten vindt u [in bijlage 2](#).

¹De omliggende gemeenten betreffen Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Landsmeer, Schiedam, Capelle aan den IJssel, [Krimpenwaard](#), Ridderkerk, Barendrecht, Albrandswaard, [LeidschendamVoorburg](#), Rijswijk, Wassenaar en [Westland](#).

Algemene zorgen

Aan inwoners van Nederland stelden we als eerste de open vraag: *‘Wanneer je denkt aan gebeurtenissen met een mogelijke invloed op de veiligheid in Nederland, waarover maak je dan zorgen?’*

De open antwoorden zijn visueel weergegeven in een wordcloud. Hoe groter het woord in de wordcloud, hoe vaker dit woord door respondenten genoemd is.

Uit de antwoorden op deze vraag komen verschillende zorgen naar voren. De 15^e peiling (7 november '23) vond plaats na de aanval van Hamas op Israël en de tegenreactie van Israël hierop. Sindsdien noemen respondenten de oorlog in Gaza als iets wat een mogelijke invloed kan hebben op de veiligheid in Nederland en waarover zij zich zorgen maken. De oorlog tussen Oekraïne en Rusland is echter niet van het netvlies verdwenen en wordt ook nog veelvuldig genoemd. Tevens uiten mensen ook hun zorgen over aanslagen en terrorisme als mogelijke bedreiging voor de veiligheid in Nederland. Daarnaast worden maatschappelijke spanningen genoemd in de context van polarisatie, complottheorieën en extremisme. Ook de vluchtelingeninstroom komt een enkele keer voor.

Figuur 1. Wanneer je denkt aan gebeurtenissen met een mogelijke invloed op de veiligheid in Nederland, waarover maak je dan zorgen?

Zorgen over de oorlog in Oekraïne

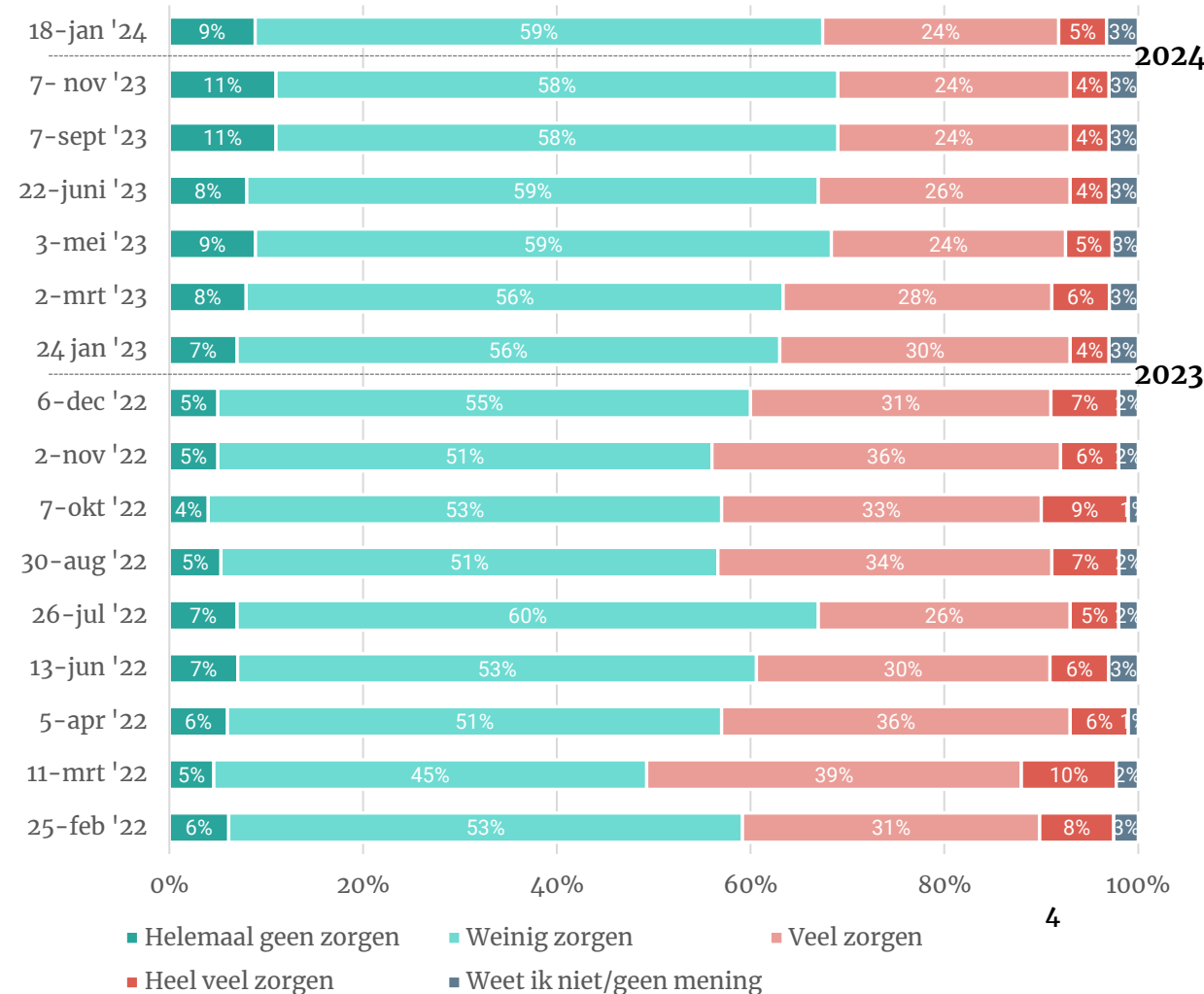
Inmiddels is de oorlog in Oekraïne bijna twee jaar gaande. Dat een deel van de Nederlanders zich nog steeds zorgen maakt over de mogelijke gevolgen voor zichzelf, blijkt uit figuur 2. Bij de huidige meting geven bijna drie op de tien inwoners aan zich veel of heel veel zorgen te maken over de gevolgen voor zichzelf en hun naasten (29%). Dit aandeel daalde sinds augustus '22, toen 41 procent zich (heel) veel zorgen maakte, maar is in de laatste drie metingen (sinds september '23) gestabiliseerd en niet verder gedaald. Op dit moment maakt de meerderheid zich weinig zorgen (59%) en maakt ongeveer één op de tien Nederlanders zich helemaal geen zorgen (9%).

In de meting van 11 maart 2022, kort na het uitbreken van de oorlog, lag het aandeel van de Nederlanders dat zich (heel) veel zorgen maakte het hoogst (49%).

- Twaalf procent van de inwoners van het zuiden van Nederland maakt zich helemaal geen zorgen. Dit is hoger dan onder de inwoners van de drie grote steden (4%).

Figuur 2. In welke mate maak je je momenteel zorgen over de mogelijke gevolgen voor jezelf en je naasten als gevolg van de oorlog in Oekraïne?

Basis: Alle Nederlanders n=1.000

Mogelijke gevolgen van de oorlog in Oekraïne (1)

Aan de ondervraagden is een lijst met zeventien mogelijke gevolgen van de situatie in Oekraïne voorgelegd, met daarbij de vraag hoe waarschijnlijk ze deze gevolgen vinden. Onderstaande tabel laat het percentage Nederlanders zien dat denkt dat een gevolg (zeer) waarschijnlijk is, over de periode februari 2022 – januari 2024. De resultaten worden op de volgende pagina toegelicht, de toelichtingen bij de voetnoten staan op pagina's 24 en 25.

De laatste kolom in de tabel geeft weer of er een significante ontwikkeling is tussen deze meting (18 januari '24) en de vorige meting (7 november 2023)

Betekent dat minder Nederlanders een gevolg als (zeer) waarschijnlijk zijn gaan zien.

Betekent dat meer Nederlanders een gevolg als (zeer) waarschijnlijk zijn gaan zien.

Tabel 1. Hoe waarschijnlijk vind je onderstaande gevolgen? Percentage (zeer) waarschijnlijk Basis: Alle Nederlanders n=1.000

	25 feb '22	11 mrt '22	5 apr '22	13 jun '22	26 jul '22	30 aug '22	7 okt '22	2 nov '22	6 dec '22	24 jan '23	2 mrt '23	3 mei '23	22 juni '23	7 sept '23	7 nov '23	18 jan'24	Ontwikkeling 7 nov'23 – 18 jan '24
Extra toestroom van vluchtelingen	83%	95%	95%	85%	88%	88%	88%	90%	84%	86%	85%	86%	84%	80%	83%	83%	
Verder stijgende gas- en energieprijzen ⁴	94%	97%	94%	91%	92%	93%	91%	89%	85%	79%	77%	79%	83%	82%	78%	78%	
Verder stijgende brandstofprijzen ²		96%	92%	91%	88%	89%	86%	87%	82%	78%	76%	81%	82%	85%	78%	76%	
Desinformatie en nepnieuws	76%	75%	73%	76%	76%	71%	71%	77%	71%	72%	72%	73%	75%	72%	75%	76%	
Verder stijgende prijzen van levensmiddelen ¹		93%	92%	87%	88%	90%	91%	91%	86%	83%	83%	82%	83%	79%	75%	74%	
Toenemende maatschappelijke spanningen ⁵					74%	79%	79%	79%	72%	73%	73%	71%	70%	67%	65%	70%	▲
Verder stijgend woningtekort ⁵					69%	73%	63%	70%	70%	65%	69%	67%	71%	65%	65%	65%	
Toename in het aantal mensen dat in armoede leeft ⁵					75%	84%	86%	82%	78%	74%	73%	72%	69%	67%	61%	60%	
Cyberaanvallen ³		74%	70%	66%	61%	59%	64%	67%	66%	63%	67%	65%	67%	63%	59%	59%	
Gevolgen voor financiële beurzen en internationaal betalingsverkeer	83%	83%	75%	66%	68%	69%	76%	74%	66%	67%	60%	58%	61%	57%	55%	55%	
Tekort aan gas	75%	69%	71%	64%	74%	75%	75%	72%	65%	60%	52%	54%	52%	50%	49%	45%	
Tekort aan olie en olieproducten (bv. diesel) ⁶								76%	61%	56%	53%	55%	49%	50%	47%	44%	
Een incident met een nucleaire installatie in Oekraïne (bijvoorbeeld kerncentrale) ⁷		47%	38%	34%	34%	47%	55%	51%	45%	44%	42%	39%	44%	40%	38%	37%	
Tekort aan levensmiddelen	31%	45%	54%	46%	49%	53%	53%	52%	46%	42%	42%	41%	38%	34%	31%	35%	
Het gebruik van een kernwapen in Oekraïne ⁶								37%	31%	31%	30%	31%	30%	27%	26%	26%	
Uitval van vitale processen	17%	21%	23%	33%	22%	25%	28%	25%	27%	24%	31%	31%	33%	28%	23%	26%	
Het gebruik van een kernwapen tegen Nederland ⁶								12%	13%	12%	12%	10%	12%	11%	8%	11%	▲

Mogelijke gevolgen van de oorlog in Oekraïne (2)

De algemene trend in tabel 1 (op de voorgaande pagina) is dat de inschatting door Nederlanders van de waarschijnlijkheid van mogelijke gebeurtenissen afneemt ten opzichte van de eerste meting in 2022, maar dat de verschillen met de vorige meting klein zijn. Daarnaast ligt bij de meeste gevolgen de waarschijnlijkheid op het laagste niveau sinds de peilingen zijn begonnen. Desinformatie, cyberaanvallen en kernwapens in Nederland vormen een uitzondering hierop en kennen juist een stabiel beeld in plaats van een daling. Het aandeel dat het (zeer) waarschijnlijk acht dat er een tekort aan levensmiddelen zal ontstaan, ligt weer op het niveau van de eerste meting (35%), nadat dit in de zomer van '22 boven de 50 procent lag. Extra toestroom van vluchtelingen (83%), verder stijgende prijzen van brandstof (76%) en gas- en energieprijzen (78%) en desinformatie en nepnieuws (76%) worden nog steeds door een ruime meerderheid als (zeer) waarschijnlijk ingeschat.

Toenemende maatschappelijke spanningen (+5 procentpunt) en het gebruik van een kernwapen in Nederland (+3 procentpunt) zijn sinds het begin van de metingen in 2022 aan het afnemen, maar zijn ten opzichte van de vorige meting in november '23 toegenomen.

- De helft van de inwoners van de drie noordelijk provincies zien een tekort aan olie en olieproducten als (zeer) waarschijnlijk. Dit is hoger dan in het oosten van Nederland (38%).
- In het zuiden van het land wordt een tekort aan levensmiddelen vaker als (zeer) waarschijnlijk ingeschat (40%) dan in het oosten (29%).
- Zestien procent van de inwoners van het westen schatten gevolgen voor financiële beurzen en internationaal betalingsverkeer als (zeer) onwaarschijnlijk. Dit is beduidend hoger dan in de drie grote steden (5%).
- Een derde (34%) van de inwoners van het noorden schat het gebruik van kernwapens in Oekraïne als (zeer) waarschijnlijk. Dit is beduidend hoger dan in de drie grote steden (20%) en het oosten (22%).
- Vijftien procent van de inwoners van de drie grote steden en het noorden schatten de kans op het gebruik van een kernwapen tegen Nederland als (zeer) waarschijnlijk, dit is hoger dan in het oosten. In het oosten (66%) en in het westen (71%) wordt dit juist vaker als (zeer) onwaarschijnlijk geschat; dit is hoger dan in het noorden (54%).
- Cyberaanvallen wordt door zestien procent van de inwoners van het westen als (zeer) onwaarschijnlijk geacht, dit is beduidend hoger dan in het zuiden van Nederland (6%).
- Achttien procent van de inwoners van het westen acht de kans op toenemende maatschappelijke spanningen als (zeer) onwaarschijnlijk. Dit is hoger dan in de rest van het land (3 grote steden 6%, noorden 6%, oosten 7% en zuiden 8%).

Ernst van de gevolgen van de oorlog in Oekraïne (1)

Respondenten kregen dezelfde lijst met zeventien mogelijke gevolgen van de situatie in Oekraïne voorgelegd met de vraag hoe ernstig ze deze gevolgen vinden. Tabel 2 laat het percentage Nederlanders zien dat deze gevolgen catastrofaal of zeer ernstig vindt, over de periode februari 2022 – januari 2024. De resultaten worden op de volgende pagina toegelicht, de toelichtingen bij de voetnoten staan op pagina's 24 en 25.

De laatste kolom in de tabel geeft weer of er een significante ontwikkeling is tussen de meting van 7 november 2023 en 18 januari 2024.

- Betekent dat minder Nederlanders een gevolg als catastrofaal of zeer ernstig zijn gaan zien.
- Betekent dat meer Nederlanders een gevolg als catastrofaal of zeer ernstig zijn gaan zien.

Tabel 2. Hoe ernstig vind je onderstaande gevolgen? Percentage catastrofaal/zeer ernstig Basis: Alle Nederlanders n=1.000

	25 feb '22	11 mrt '22	5 apr '22	13 juni '22	26 jul '22	30 aug '22	7 okt '22	2 nov '22	6 dec '22	24 jan '23	2 mrt '23	3 mei '23	22 juni '23	7 sept '23	7 nov '23	18 jan '24	Ontwikkeling 7 nov '23 – 18 jan '24
Het gebruik van een kernwapen tegen Nederland ⁶								76%	73%	75%	75%	72%	71%	74%	74%	71%	
Uitval van vitale processen	57%	65%	64%	57%	59%	61%	65%	66%	65%	64%	59%	62%	60%	61%	63%	58%	
Het gebruik van een kernwapen in Oekraïne ⁶								54%	49%	52%	51%	49%	49%	48%	50%	49%	
Een incident met een nucleaire installatie in Oekraïne (bijvoorbeeld kerncentrale) ⁷		61%	54%	50%	46%	51%	55%	49%	46%	46%	44%	44%	46%	42%	42%	44%	
Cyberaanvallen ³		40%	38%	35%	33%	35%	36%	39%	41%	36%	38%	40%	39%	35%	34%	37%	
Tekort aan levensmiddelen	34%	42%	39%	39%	43%	46%	48%	45%	43%	41%	37%	40%	37%	36%	37%	36%	
Toename in het aantal mensen dat in armoede leeft ⁵					41%	50%	50%	49%	46%	43%	40%	45%	41%	42%	37%	36%	
Verder stijgend woningtekort ⁵					41%	49%	41%	40%	38%	35%	38%	39%	37%	38%	37%	36%	
Extra toestroom van vluchtelingen	21%	23%	29%	30%	37%	41%	36%	37%	36%	33%	35%	42%	38%	34%	36%	34%	
Toenemende maatschappelijke spanningen ⁵					36%	46%	44%	44%	41%	36%	38%	39%	36%	35%	36%	34%	
Verder stijgende prijzen van levensmiddelen ¹		39%	39%	40%	43%	51%	48%	46%	43%	39%	38%	42%	39%	36%	36%	32%	
Desinformatie en nepnieuws	24%	26%	27%	26%	28%	29%	27%	31%	29%	28%	28%	29%	32%	26%	30%	30%	
Verder stijgende gas- en energieprijzen ⁴	46%	48%	42%	44%	48%	56%	55%	48%	46%	39%	35%	39%	36%	38%	35%	30%	
Tekort aan gas	47%	39%	39%	36%	41%	47%	43%	37%	38%	32%	27%	32%	30%	28%	28%	29%	
Tekort aan olie en olieproducten (bv. diesel) ⁶								37%	36%	32%	25%	32%	28%	29%	27%	28%	
Verder stijgende brandstofprijzen ²		39%	30%	41%	38%	43%	39%	37%	33%	29%	28%	32%	30%	32%	29%	27%	
Gevolgen voor financiële beurzen en internationaal betalingsverkeer	26%	29%	26%	27%	25%	30%	33%	34%	29%	30%	26%	29%	27%	26%	23%	24%	

Ernst van de gevolgen van de oorlog in Oekraïne (2)

Sinds het begin van 2023 is er bij veel mogelijke gevolgen een stabiel beeld te zien in het aandeel inwoners dat de gevolgen als zeer ernstig of catastrofaal inschat.

Zeven op de tien inwoners vinden de gevolgen van het gebruik van een kernwapen tegen Nederland zeer ernstig dan wel catastrofaal. Dit is, met uitzondering van november '22, stabiel gebleven over alle metingen.

We zien sinds de vorige meting een afname in het aandeel inwoners (-5 procentpunt) dat het uitvallen van vitale processen zeer ernstig of catastrofaal vinden. Deze is daarmee weer op hetzelfde niveau als de eerste meting in 2022. Door de tijd heen is het aandeel dat dit zeer ernstig of catastrofaal vindt aan het schommelen. Tijdens de meting van november '22 lag dit aandeel het hoogst (66%).

Daarnaast vinden inwoners verder stijgende levensmiddelen (32%) minder vaak zeer ernstig of catastrofaal dan voorheen. Dit is significant afgenomen ten opzichte van alle voorgaande metingen, en ligt daarmee op het laagste niveau sinds de start van de peiling.

Ook het verder stijgen van de gas- en energieprijzen wordt minder vaak als zeer ernstig of catastrofaal ervaren (30%) dan tijdens de vorige metingen.

- Zes op de tien inwoners van het zuiden (62%) achten de gevolgen van uitval van vitale processen als zeer ernstig of catastrofaal; dit aandeel is hoger dan in het westen van Nederland (44%).
- Een tekort aan gas wordt vaker als zeer ernstig of catastrofaal ervaren in het zuiden (35%) dan in het oosten (23%).
- Ook de gevolgen van verder stijgende gas- en energieprijzen wordt vaker zeer ernstig of catastrofaal ingeschat in het zuiden (38%) dan in het oosten (24%).
- Ditzelfde geldt voor verder stijgende levensmiddelen. Meer inwoners in het zuiden vinden dit zeer ernstig of catastrofaal (39%) dan in het oosten (26%).
- Meer inwoners in het noorden (46%) en in het zuiden (44%) vinden de gevolgen van een toename in het aantal mensen dat in armoede leeft zeer ernstig of catastrofaal. Dit is hoger dan in het oosten (27%) en in het westen (29%).

Financiële problemen

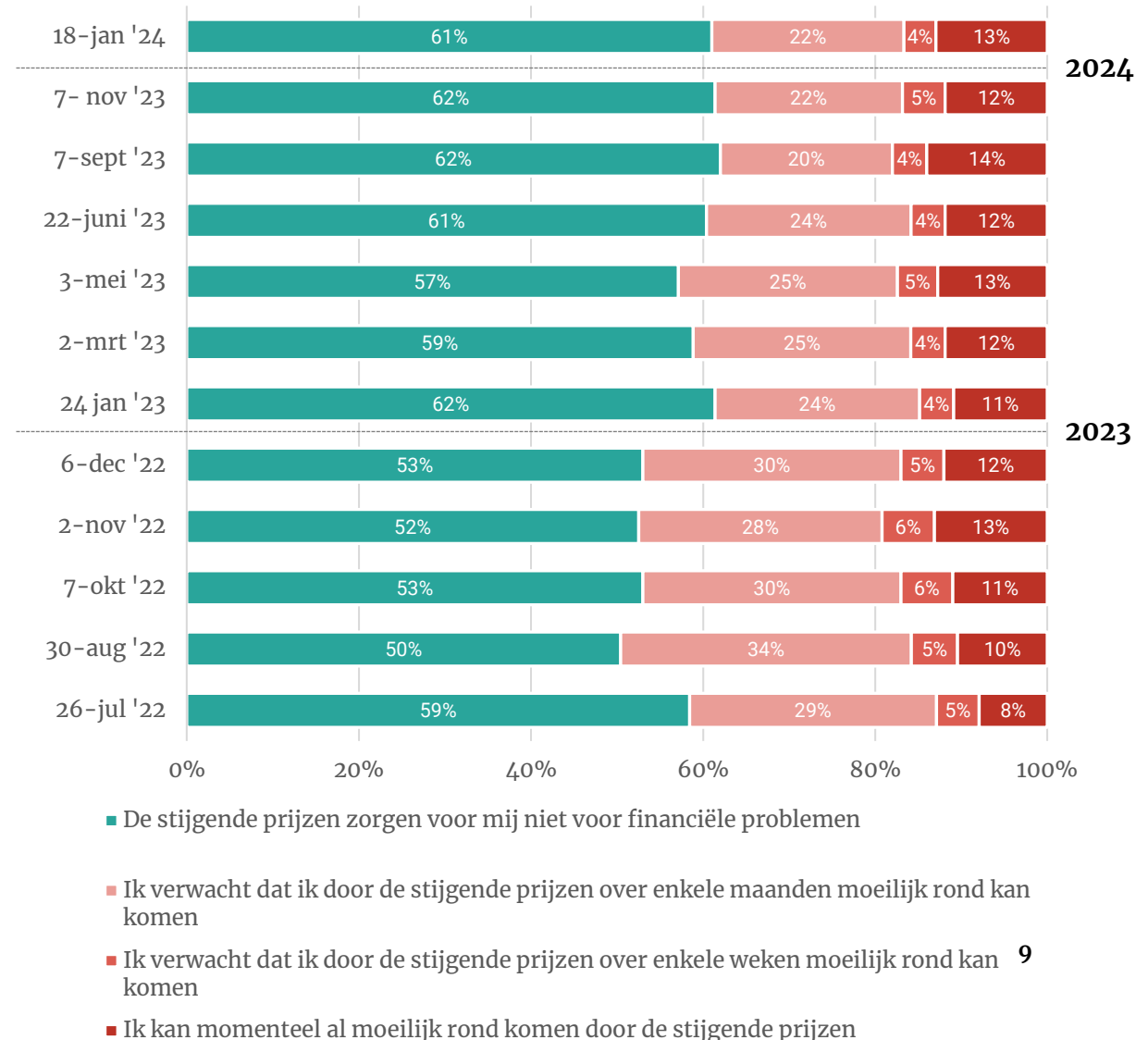
Zes op de tien inwoners geven aan dat de stijgende prijzen voor henzelf *niet* voor financiële problemen zorgen (62%). Dit is vergelijkbaar met het beeld uit 2023, met als uitzondering mei 2023 (57%). In 2022 lag het percentage inwoners waarbij de stijgende prijzen *niet* voor financiële problemen zorgden significant lager (m.u.v. juli '22).

Een vijfde van de Nederlanders (22%) verwacht dat ze over enkele maanden moeilijk rond kunnen komen. Dit komt overeen met het beeld uit 2023. In 2022 lag het percentage dat verwacht over enkele maanden moeilijk rond te kunnen komen hoger.

Vier procent verwacht over enkele weken al moeilijk rond te kunnen komen en dertien procent kan momenteel al moeilijk rondkomen. Dit is stabiel sinds de meting van 30 augustus '22.

- Twee op de tien inwoners van de drie grote steden (19%) kunnen momenteel moeilijk rondkomen door de stijgende prijzen. Dit geldt voor 15 procent van de inwoners van het Zuiden. Deze percentages liggen significant hoger ten opzichte van het oosten (9%) van Nederland.
- In het oosten van Nederland zegt een relatief groot deel (69%) dat de stijgende prijzen voor hen niet tot financiële problemen leiden. Dit is significant hoger dan in het zuiden (55%).

Figuur 3. De oorlog in Oekraïne heeft de stijgende prijzen in Nederland verergerd, dit kan leiden tot financiële problemen bij Nederlanders. Welke van de onderstaande omstandigheden geeft het beste jouw huidige situatie weer? ⁸ Basis: Alle Nederlanders n=1.000

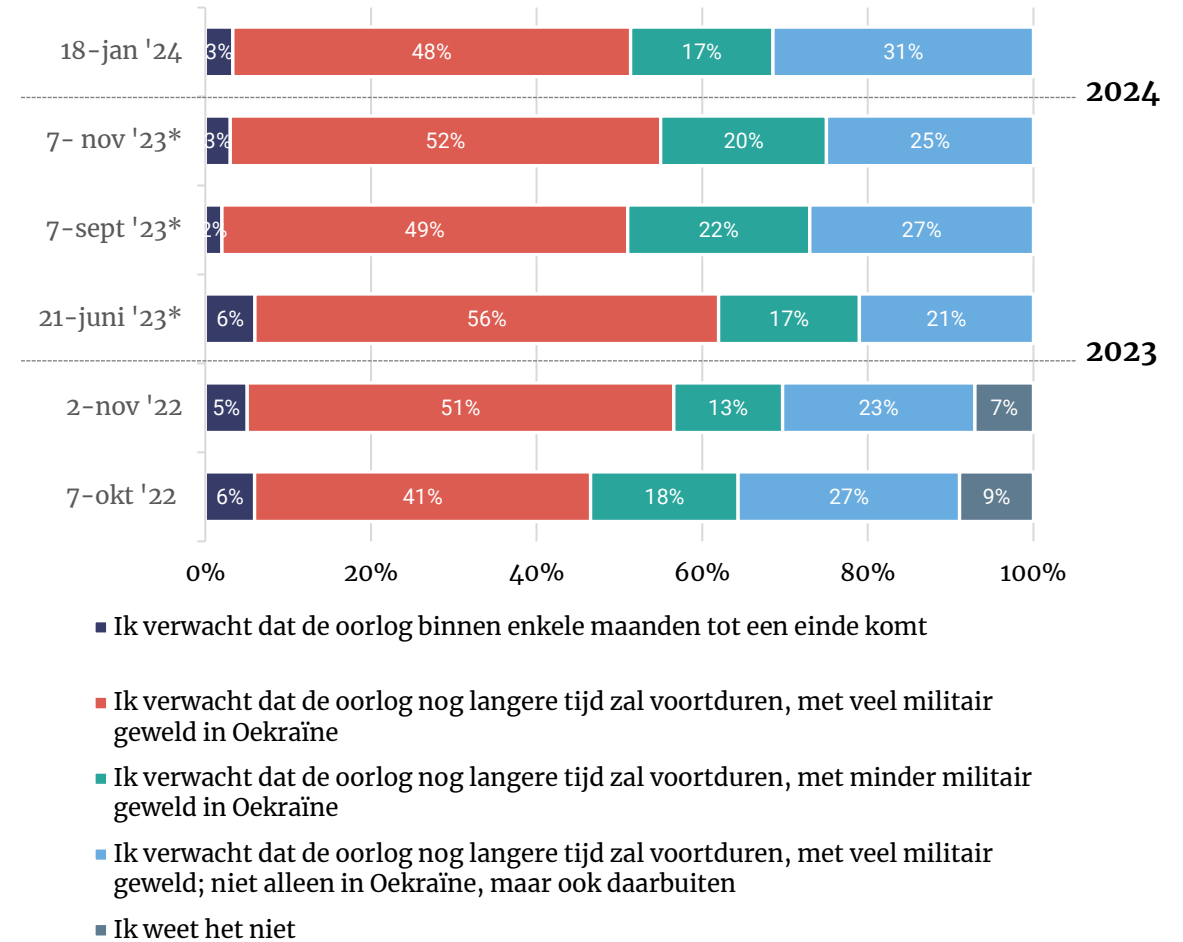
Toekomst oorlog in Oekraïne

In de periode oktober - november 2022 vroegen wij aan inwoners wat hun verwachting was over het verdere verloop van de oorlog in Oekraïne. Vanaf de peiling van 21 juni 2023 is deze vraag opnieuw toegevoegd.

Bijna iedereen (97%) denkt dat de oorlog nog langere tijd zal voortduren. Slechts drie procent denkt dat de oorlog binnen enkele maanden tot een einde komt.

De meeste Nederlanders hebben de verwachting dat de oorlog lang zal duren in combinatie met veel militair geweld (79%): de helft denkt dat het bij veel militair geweld in Oekraïne blijft (48%) en drie op de tien (31%) denken dat er ook veel militair geweld buiten Oekraïne zal zijn. Dit laatste aandeel is significant toegenomen ten opzichte van de vorige meting, en ligt op een hoger niveau dan de peilingen in 2023. In juni '23 had een groter deel (56%) de verwachting dat de oorlog nog langere tijd zou voortduren met veel militair geweld in Oekraïne.

Figuur 4. De oorlog in Oekraïne duurt nu twee jaar. Wat is jouw verwachting voor het verdere verloop van de oorlog?⁹ Basis: Alle Nederlanders n=1.000

* Tijdens de metingen van 21 juni en 7 september is de categorie 'weet niet' weggefallen, hierdoor is een goede één-op-één-vergelijking met de andere peildata niet mogelijk.

Bekendheid met sancties

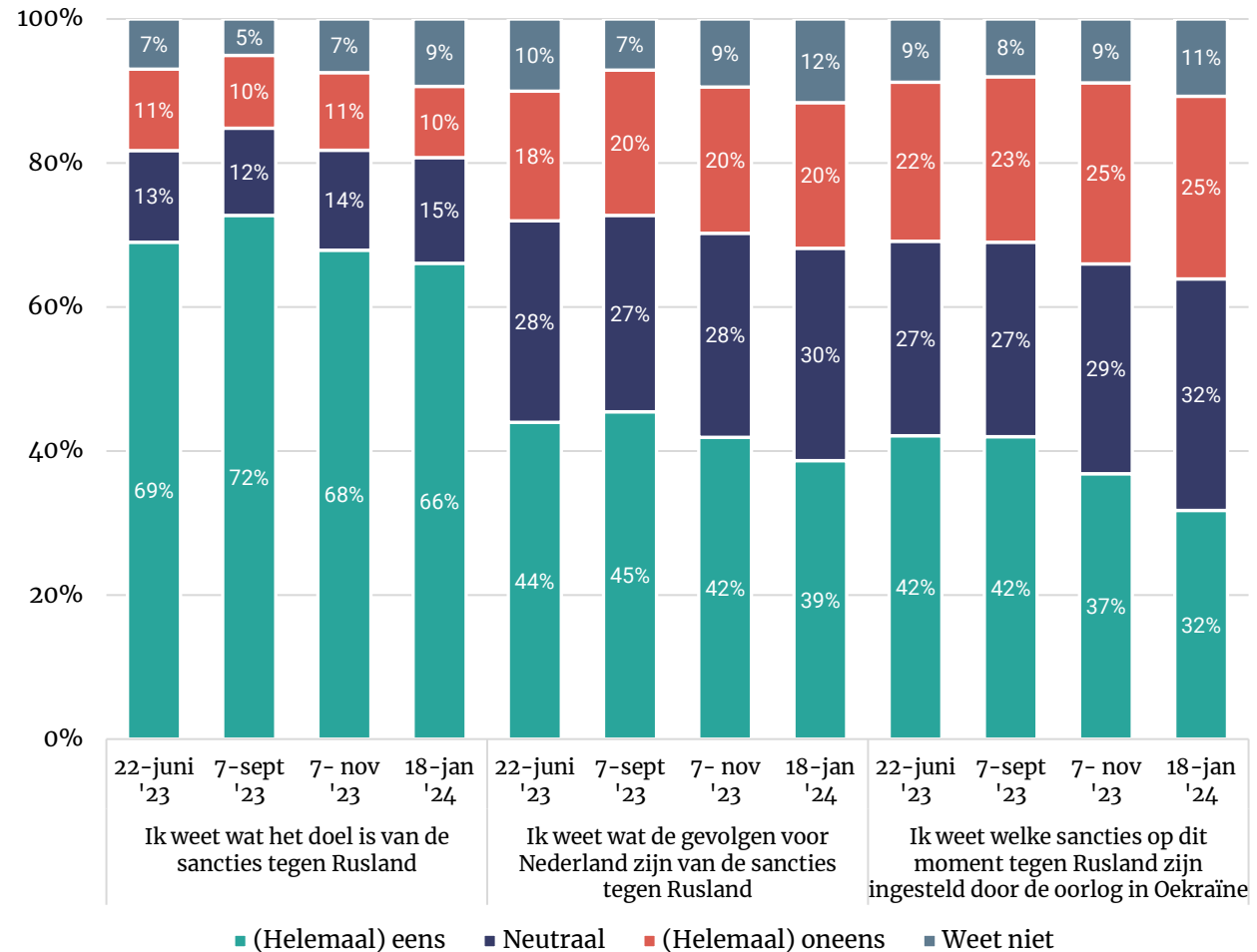
Tijdens de meting van 22 juni 2023 stelden wij voor het eerst de vraag of inwoners momenteel bekend zijn met de sancties die tegen Rusland zijn ingesteld vanwege de oorlog en of ze weten wat het doel van de sancties is.

Een derde zegt te weten welke sancties op dit moment zijn ingesteld (32%). Dit is gedaald ten opzichte van de vorige metingen. Twee derde (66%) weet naar eigen zeggen wat het doel van de sancties is. Ook dit is gedaald en significant lager dan de meting van 7 september '23. Vier op de tien (39%) zijn op de hoogte van de gevolgen voor Nederland. Ook hier is sprake van een significante daling (ten opzichte van de metingen in juni en september 2023).

Ruim een derde van de Nederlanders (36%) weet niet welke sancties op dit moment tegen Rusland zijn ingesteld (een optelling van de percentages '(helemaal) mee oneens' en 'weet niet'). Ongeveer twee op de tien (19%, samenvoeging van '(helemaal) oneens' en 'weet niet') weten niet wat het *doel* is van de sancties is. Drie op de tien (29%, samenvoeging van '(helemaal) oneens' en 'weet niet') zijn niet op de hoogte van de gevolgen voor Nederland.

- Vier op de tien inwoners van het oosten (39%) weten welke sancties op dit moment tegen Rusland zijn ingesteld. Dit percentage ligt significant hoger ten opzichte van het noorden (26%).

Figuur 5. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?
Basis: Alle Nederlanders n=1.000

Sancties tegen Rusland (2)

Nederlanders kregen enkele stellingen met betrekking tot de sancties tegen Rusland voorgelegd met de vraag in hoeverre ze het hier (helemaal) mee eens of (helemaal) mee oneens zijn. Tabel 3 laat het percentage Nederlanders zien dat (helemaal) eens is met de stellingen, over de periode juni 2022 – januari 2024. De resultaten worden hieronder toegelicht, de toelichting bij de voetnoot staat op pagina 25.

De laatste kolom in de tabel geeft weer of er een significante ontwikkeling is tussen de meting van 7 november '23 en 18 januari '24.

- Betekent dat meer Nederlanders het (helemaal) eens zijn met de stelling.
- Betekent dat minder Nederlanders het (helemaal) eens zijn met de stelling.

Twee derde van de Nederlanders (67%) vinden het goed dat er sancties tegen Rusland zijn opgelegd, ook al leidt dat tot stijgende prijzen van brandstoffen en levensmiddelen. De helft (49%) is van mening dat de sancties tegen Rusland nog strenger mogen, ook als dit leidt tot hogere prijzen van brandstoffen en levensmiddelen. Dit komt overeen met de voorgaande metingen. Achttien procent geeft aan dat ze bij mensen om hen heen zien dat de steun voor de sancties tegen Rusland afneemt. Over de langere termijn is te zien dat het deel van de Nederlanders dat het goed vindt dat er sancties tegen Rusland zijn opgelegd, ook al leidt dat tot stijgende prijzen van brandstoffen en levensmiddelen, tussen maart en mei 2023 is afgenomen en momenteel stabiel rond de zeventig procent blijft. In 2022 en de eerste helft van 2023 schommelde het aandeel dat vindt dat de sancties strenger mogen boven en onder de 50 procent. Sinds de meting van september '23 stabiliseert dit aandeel rond de 50 procent. Na een piek in oktober '22 is het aandeel dat ziet dat de steun voor sancties om hen heen afneemt, stabiel gebleven rond de 20 procent. Met op 22 juni '23 het laagste punt (14%).

Tabel 3. In welke mate ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen? Percentage (helemaal) mee eens; Basis: Alle Nederlanders n=1.000

	13 juni '22	26 jul '22	30 aug '22	7 okt '22	2 nov '22	6 dec '22	24 jan '23	2 mrt '23	3 mei '23	22 juni '23	7 sept '23	7 nov '23	18 jan '24	Ontwikkeling 7 nov'23 – 18 jan '24
Ik vind het goed dat er sancties tegen Rusland zijn opgelegd, ook al leidt dat tot stijgende prijzen van brandstoffen en levensmiddelen	74%	74%	68%	72%	72%	70%	73%	74%	68%	71%	69%	69%	67%	
Ik vind dat de sancties tegen Rusland nog strenger mogen, ook al leidt dat tot stijgende prijzen van brandstoffen en levensmiddelen	54%	53%	44%	51%	52%	50%	53%	55%	50%	53%	50%	48%	49%	
Ik zie bij de mensen om mij heen dat de steun voor de sancties tegen Rusland afneemt. ¹⁰	23%	21%	24%	26%	25%	24%	21%	19%	21%	14%	16%	16%	18%	

Toelichting waarom men de steun voor sancties ziet afnemen

Aan inwoners die aangaven dat zij om zich heen de steun voor de sancties tegen Rusland zien afnemen, vroegen wij of zij konden toelichten waar ze dit aan zagen. Hieruit kwamen verschillende antwoorden naar voren. Zoals: de sancties duren te lang en hebben te veel negatieve effecten op Nederlanders. Ook zien sommigen de effecten van de sancties uitblijven. Tot slot zien inwoners ook dat de aandacht voor de oorlog is verminderd, enerzijds omdat de mensen om hen heen meer aandacht hebben voor de oorlog in Israël en de Palestijnse gebieden, anderzijds vanwege de gewenning aan de oorlog. Hieronder een greep uit de antwoorden:

“Aandacht verslapt door andere conflicten. Ten tweede hebben velen het gevoel dat oorlog in Oekraïne uitzichtloos is geworden en dus maar beter met Rusland gepraat kan worden.”

“Er treedt een zekere gewenning op en de aandacht verschuift naar de onzekere politieke situatie in ons eigen land.”

“Het lijkt geen resultaat te hebben, terwijl Nederland er wel nadelige gevolgen van ondervindt en er mogelijk door in gevaar komt. De mensen om mij heen vinden op dit moment dat Oekraïne en Rusland er samen uit moeten komen, zonder bemoeienis van buiten, desnoods doordat Oekraïne een stuk land inlevert.”

“Omdat alles daardoor duurder is geworden en mogelijk nog duurder.”

“Omdat door de berichtgeving en de duur van dit conflict de aandacht hiervoor afneemt en er op dit moment meerdere conflicten aan de gang zijn die de aandacht doet spreiden.”

“Overschaduwd door oorlog in Gaza en het verstrijken van de tijd.”

“Voor velen een ver van mijn bed show.”

“Ze zijn aan deze oorlog gewend geraakt, ondervinden persoonlijk nog maar weinig last. Er is minder aandacht voor in de media. Weten niet of de sancties effect hebben.”

“Mede door de oorlog in Gaza, die neemt de aandacht over. Hierdoor minder berichtgeving over Oekraïne. Men raakt moe van de situatie.”

Wapenlevering

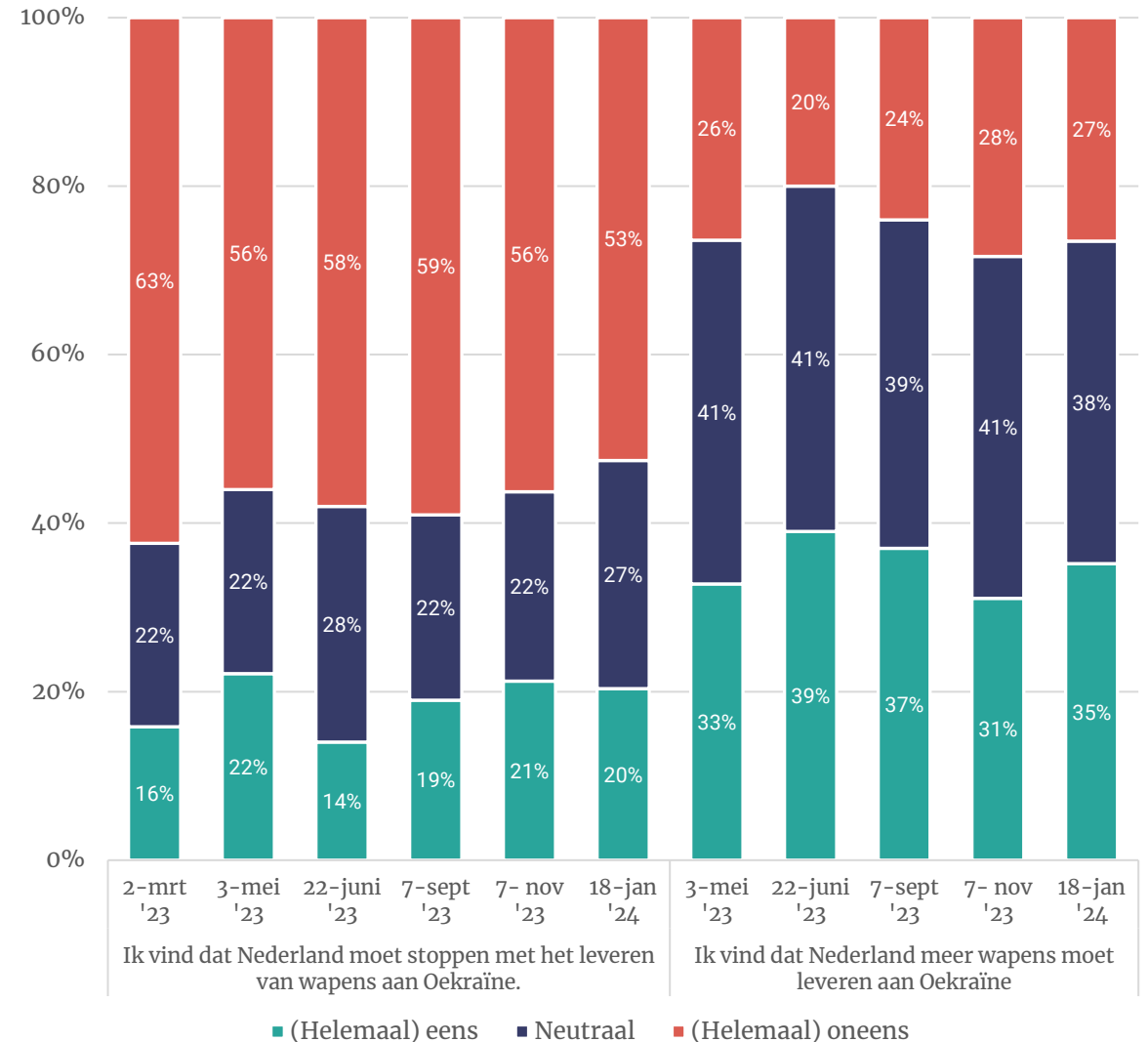
Nederland levert momenteel wapens aan Oekraïne. Aan inwoners legden wij de stelling voor dat Nederland moet stoppen met het leveren van wapens aan Oekraïne. Twee op de tien zijn het hier (helemaal) mee eens (20%). Na de stijging tussen juni en september '23 (van 14% naar 19%) lijkt dit aandeel nu stabiel te zijn. Ruim de helft is het (helemaal) oneens met de stelling (53%), en vindt dus dat Nederland *niet* moet stoppen met wapens leveren. Dit is gelijk aan de vorige meting (56%), maar lager dan de metingen daarvoor en beduidend lager dan de eerste meting in maart '23 (63%).

Ruim een derde (35%) is het er (helemaal) mee eens dat Nederland meer wapens aan Oekraïne moet leveren. Dit is toegenomen ten opzichte van de vorige meting. Een kwart (27%) is het hier (helemaal) niet mee eens. Ten opzichte van de meting van 22 juni 2023 is hier een stijging zichtbaar (van 20% naar 27%). Er is dus een grotere groep die vindt dat Nederland niet *meer* wapens aan Oekraïne moet leveren.

Vooraf personen die al moeilijk kunnen rondkomen of verwachten moeilijk rond te komen tegen leveren van wapens

Drie tot vier op de tien inwoners die verwachten moeilijk rond te komen of momenteel al moeilijk rond kunnen komen, vinden dat Nederland moet stoppen met het leveren van wapens aan Oekraïne. Onder inwoners bij wie de stijgende prijzen niet voor financiële problemen zorgen, ligt dit duidelijk lager (13%). Ruim vier op de tien van deze groep vinden juist dat Nederland meer wapens moet leveren. Een stelling die minder instemming vindt onder inwoners die verwachten moeilijk rond te gaan komen of moeilijk rond komen (tussen de 27% en 18%).

Figuur 6. In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?
Basis: Alle Nederlanders n=1.000

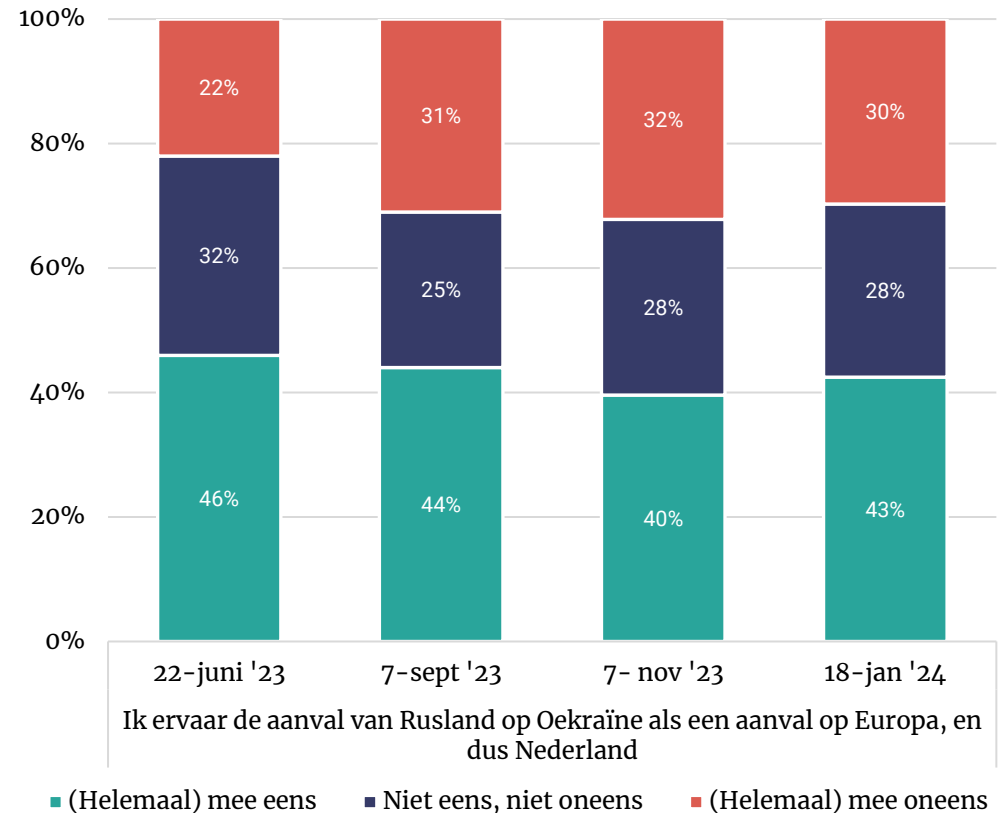
Is een aanval op Oekraïne een aanval op Europa?

Vier op de tien inwoners geven aan dat ze de aanval van Rusland op Oekraïne als een aanval op Europa ervaren, en dus op Nederland. Sinds de eerste meting in juni '23 is dit aandeel nagenoeg stabiel gebleven.

Drie op de tien (30%) geven aan dat ze de aanval van Rusland op Oekraïne niet als een aanval op Europa en dus Nederland ervaren. Na een toename tussen 22 juni (22%) en 7 september (31%) is dit stabiel gebleven.

Figuur 7. In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stelling?

Basis: Alle Nederlanders n=1.000

Ondernomen acties (1)

Sinds de meting van 6 december 2022 vragen wij aan inwoners of de situatie in Oekraïne ertoe heeft geleid dat ze iets hebben ondernomen. Tabel 4 laat zien wat voor actie inwoners ondernomen hebben over de periode december 2022 – januari 2024. De resultaten worden op de volgende pagina toegelicht

De laatste kolom in de tabel geeft weer of er een significante ontwikkeling is tussen de meting van 7 november '23 en 18 januari '24.

Betekent dat meer inwoners deze actie hebben ondernomen.

Betekent dat minder inwoners deze actie hebben ondernomen.

Tabel 4. Heeft de situatie in Oekraïne ertoe geleid dat je iets hebt ondernomen?

Basis: Alle Nederlanders, n=1.000 meerdere antwoorden mogelijk, top vijf antwoorden + geen actie ondernomen getoond

	6 dec '22	24 jan '23	2 mrt '23	3 mei '23	22 juni '23	7 sept '23	7 nov '23	18 jan '24	Ontwikkeling 7 nov '23 – 18 jan '24
Ik probeer thuis minder gas te verbruiken	74%	74%	72%	65%	60%	62%	63%	55%	▼
Ik probeer thuis minder stroom te verbruiken	67%	66%	63%	56%	52%	54%	50%	44%	▼
Ik heb geld gedoneerd aan een doel in/voor Oekraïne	30%	31%	36%	32%	30%	29%	26%	22%	▼
Ik probeer minder benzine/diesel te verbruiken (door vaker de trein te nemen bijvoorbeeld)	25%	23%	24%	20%	18%	19%	20%	17%	▼
Ik heb goederen ingezameld voor Oekraïne	12%	11%	10%	12%	9%	10%	11%	11%	
Ik heb boodschappen en andere spullen in huis gehaald zodat ik voorbereid ben op een mogelijke noodsituatie	11%	9%	8%	8%	6%	8%	8%	7%	
Ik heb informatie opgezocht over hoe ik me voor kan bereiden op mogelijke gevolgen van de oorlog in Nederland	7%	5%	6%	6%	5%	6%	4%	6%	
Ik heb vrijwilligerswerk gedaan ten behoeve van de Oekraïners	3%	4%	4%	3%	4%	2%	3%	3%	
Ik heb gevluchte Oekraïners in huis genomen	1%	0%	0%	1%	1%	1%	0%	1%	
Ik heb geen actie ondernomen	13%	13%	15%	20%	22%	21%	23%	30%	▲
Iets anders	2%	3%	3%	3%	2%	3%	2%	2%	
Weet ik niet (meer)	2%	1%	2%	2%	3%	2%	2%	2%	

Ondernomen acties (2)

Net als de voorgaande metingen proberen inwoners thuis vooral minder gas (55%), stroom (44%) en benzine/diesel (17%) te gebruiken. Na een stabiele periode tussen de zomer van '23 en eind 2023, kennen alle drie nu een significante daling ten opzichte van de voorgaande meting. Het aandeel dat geld heeft gedoneerd aan een goed doel in of voor Oekraïne is ook significant gedaald ten opzichte van de vorige meting (van 26% naar 22%)

Het aandeel inwoners dat *geen* actie heeft ondernomen naar aanleiding van de situatie in Oekraïne is ten opzichte van de periode mei - nov '23 gestegen (van rond de 20% naar 30%). In de periode december '22 – maart '23 was er ook al een stijging zichtbaar.

- 16 procent van de inwoners uit het oosten heeft goederen ingezameld voor Oekraïne. Aanzienlijk hoger dan het aandeel in het westen (2%) of het zuiden (6%).
- 45 procent van de inwoners van het westen heeft geen actie ondernomen. Dit verschilt significant ten opzichte van het aandeel in de drie grote steden (27%), oosten (27%) en zuiden (28%).

Informatievoorziening (1)

Nederlanders kregen enkele stellingen voorgelegd met betrekking tot de informatievoorziening over de situatie in Oekraïne. Tabel 5 laat het percentage Nederlanders zien dat het (helemaal) eens is met deze stellingen, over de periode februari 2022 – januari 2024. De resultaten worden op de volgende pagina toegelicht, de toelichting op de voetnoten staat op pagina 25.

De laatste kolom in de tabel geeft weer of er een significante ontwikkeling is tussen de meting van 7 november '23 en 18 januari '24.

- △ Betekent dat meer Nederlanders het (helemaal) eens zijn met de stelling. Een groene kleur betekent een positieve ontwikkeling en rood een negatieve ontwikkeling.
- ▽ Betekent dat minder Nederlanders het (helemaal) eens zijn met de stelling. Een groene kleur betekent een positieve ontwikkeling en rood een negatieve ontwikkeling.

Tabel 5. In welke mate ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen over de informatievoorziening rondom de situatie in Oekraïne?
% (helemaal) mee eens Basis: Alle Nederlanders n=1.000

	25 feb '22	11 mrt '22	5 apr '22	13 juni '22	26 jul '22	30 aug '22	7 okt '22	2 nov '22	6 dec '22	24 jan '23	2 mrt '23	3 mei '23	22 juni '23	7 sept '23	7 nov '23	18 jan '24	Ontwikkeling 7 nov '23 – 18 jan '24
Vanwege de oorlog in Oekraïne vind ik de manier waarop de Nederlandse overheid zich opstelt tegenover Rusland begrijpelijk. ¹²					60%	58%	67%	62%	65%	67%	68%	62%	63%	62%	60%	59%	
Ik heb behoefte aan meer informatie van de Rijksoverheid over de mogelijke gevolgen voor Nederland van de oorlog in Oekraïne. ¹²	53%	44%	40%	37%	49%	51%	44%	45%	46%	44%	44%	46%	45%	44%	41%	43%	
Ik kan vanuit de informatie die ik krijg en zoek over de situatie in Oekraïne een goed beeld vormen van deze situatie.	53%	61%	58%	52%	44%	43%	51%	46%	42%	44%	43%	40%	33%	35%	38%	37%	
Er is zo veel tegenstrijdige informatie over de oorlog in Oekraïne dat ik niet meer weet welke informatie ik moet geloven.	21%	20%	22%	22%	29%	28%	23%	26%	27%	28%	25%	30%	31%	32%	29%	31%	
Het is voor mij duidelijk wat de Rijksoverheid doet om de gevolgen van de oorlog in Oekraïne in Nederland te beperken (bv. op het gebied van veiligheid, economische zekerheden, leveringszekerheid van gas).					25%	22%	39%	31%	28%	32%	30%	28%	24%	26%	28%	23%	▽
De informatie over hoe ik me kan voorbereiden op mogelijke noodsituaties helpt mij om goed voorbereid te zijn.									33%	36%	34%	22%	20%	22%	23%	22%	
De informatie vanuit de Rijksoverheid informeert mij voldoende over de mogelijke lange termijn effecten van de oorlog in Oekraïne op de verhoudingen in de wereld. ¹¹					19%	20%	19%	18%	16%	20%	17%	17%	15%	18%	17%	16%	

Informatievoorziening (2)

Zes op de tien inwoners (59%) hebben begrip voor de houding van de Nederlandse overheid tegen Rusland. Ruim vier op de tien (43%) hebben behoefte aan meer informatie van de Rijksoverheid over de mogelijke gevolgen van de oorlog voor Nederland. Bijna vier op de tien (37%) kunnen zich door de verkregen informatie een goed beeld vormen van de situatie in Oekraïne.

Over het algemeen kennen de stellingen een stabiel beeld. Met name sinds de meting van 3 mei '23 zijn er minimale verschillen te zien. Zo is het aandeel dat begrip heeft voor de houding van de Nederlandse overheid tegen Rusland sinds de meting van 3 mei '23 stabiel gebleven, net als het aandeel dat behoefte heeft aan meer informatie, en het aandeel dat aangeeft dat de informatie hen voldoende op de hoogte brengt over de lange termijn effecten op de verhoudingen in de wereld.

Bijna een kwart vindt het duidelijk wat de Rijksoverheid doet om de gevolgen van de oorlog in Oekraïne in Nederland te beperken. Dit is licht gedaald ten opzichte van de vorige meting (-5 procentpunt). Hiermee ligt het aandeel dat het met deze stelling (helemaal) eens is, het laagst sinds we zijn begonnen met meten.

- 44% van de inwoners van het westen kan zich een goed beeld vormen van de situatie door de informatie die ze krijgen en zoeken. Aanzienlijk hoger dan het aandeel in het zuiden (28%)
- In het zuiden vinden inwoners vaker dat er veel tegenstrijdige informatie is over de situatie in Oekraïne en dat ze niet weten welke informatie ze moeten geloven (37%). Zeker in vergelijking tot inwoners van de drie grote steden (22%). Deze groep is het er vaker (helemaal) **niet** mee eens (37% tegenover 22%).
- Drie op de tien inwoners van het oosten (29%) vinden het duidelijk wat de overheid doet om de gevolgen van de oorlog voor Nederland te beperken. Twee derde vindt de houding van de overheid tegenover Rusland begrijpelijk (66%). Inwoners van het zuiden delen de mening in mindere mate: 18 procent vindt het duidelijk wat de overheid doet en 53 procent heeft begrip voor de opstelling van de overheid.

Toelichting begrip houding overheid tegenover Rusland

Inwoners konden in hun eigen woorden toelichten waarom ze wel of geen begrip hebben voor de houding van de overheid. Mensen die **wel** begrip hebben, noemen met name dat wat Rusland doet, onacceptabel is en dat dit dan ook veroordeeld mag worden. Inwoners die **geen** begrip hebben voor de houding van de overheid zijn van mening dat de NAVO deze oorlog zelf heeft uitgelokt, vinden dat de sancties te veel de gewone burger raakt of dat Nederland neutraal had moeten blijven. Hieronder een greep uit de antwoorden:

Wel begrip voor opstelling Nederlandse overheid (59%)

“Aansluiten bij Europese gezamenlijk standpunt. Sancties, Rusland het lastig maken, maar ondertussen ook oog houden op consequenties en realisme.”

“Beschermen van de vrije wereld.”

“De agressieve wijze waarop Rusland zich gedraagt naar o.a. Europa geeft reden genoeg tot bezorgdheid en is reden genoeg om voorzorgsmaatregelen te nemen om in geval van dreiging adequaat op te kunnen treden.”

“Je moet je te allen tijde verzetten tegen een land dat zomaar een ander land binnenvalt.”

“Omdat de aanval van Rusland naar de mening van zowel Nederlandse overheid als mijzelf onterecht is en als een daad van oorlog wordt beschouwd.”

“Omdat Rusland via de oorlog in Oekraïne ook een bedreiging vormt voor de rest van Europa.”

“Signaal sturen is nodig, wegsturen is accepteren.”

Geen begrip voor opstelling Nederlandse overheid (10%)

“Alles moet gericht zijn op vredesonderhandelingen en verder helemaal niets.”

“De NAVO heeft zelf aangestuurd op conflict, Rusland is in deze positie gebracht en hebben vooraf meermaals gewaarschuwd.”

“Heel veel gewone Russen zijn het ook niet eens met Poetin, zij zijn de dupe van de sancties. En juist door de opstelling van onder andere de Nederland.”

“NL kan een meer neutrale opstelling innemen. Een handelsland moet met iedereen bevriend blijven. Een land van justitie moet ook op zoek naar de-escalatie.”

“Ze blijven olie op het vuur gooien door wapens te leveren aan Oekraïne wetende dat Rusland niet bij machte is of van plan is om Oekraïne in zijn geheel te veroveren en/of te bezetten en Oekraïne niet bij machte is om de Krim terug te veroveren, zeker ook omdat Rusland nooit z'n zwarte zeevloot/ Middellandse zee haven zal opgeven uit strategisch oogpunt.”

“Oekraïne is zelf ook corrupt, dus geef Rusland niet alleen de schuld van dit conflict. Ook de VS zijn gevaarlijk.”

Bekendheid websites

In hoeverre zijn Nederlanders bekend met verschillende websites die informatie bieden over hoe men zich kan voorbereiden op mogelijke noodsituaties? Tabel 6 laat het percentage Nederlanders zien dat heel erg of een beetje bekend is met deze websites over de periode december 2022 – januari 2024.

De laatste kolom in de tabel geeft weer of er een significante ontwikkeling is tussen de meting van 7 november '23 en 18 januari '24.

- Betekent dat meer Nederlanders heel erg tot een beetje bekend zijn met de website.
- Betekent dat minder Nederlanders heel erg tot een beetje bekend zijn met de website.

Twee derde van de Nederlanders is heel erg tot een beetje bekend met de website van de Rijksoverheid (67%). Dit is gelijk aan de metingen sinds juni, maar lager dan de metingen daarvoor. Een bijna even grote groep (66%) is een beetje tot heel erg bekend met de website van de gemeente. Ook dit is gelijk aan de vorige meting, maar lager dan de eerste twee metingen van 2023. De website van de veiligheidsregio is minder bekend: 15 procent is hier een beetje tot heel erg bekend mee; onveranderd sinds 6 december '22 (13%). Inwoners zijn in mindere mate bekend met de websites Crisis.nl (10%) en Denkvooruit.nl (3%). De bekendheid van Crisis.nl en Denkvooruit.nl is wel licht gestegen ten opzichte van twee maanden geleden (+3 procentpunt en +2 procentpunt).

Tabel 6. Verschillende websites bieden informatie over hoe u zich kunt voorbereiden op mogelijke noodsituaties. In hoeverre ben je bekend met de volgende websites? % Een beetje/heel erg bekend
Basis: Alle Nederlanders n=1.000

	6 dec '22	24 jan '23	2 mrt '23	3 mei '23	22 juni '23	7 sept '23	7 nov '23	18 jan '24	Ontwikkeling 7 nov '23 – 18 jan '24
Rijksoverheid.nl	71%	75%	77%	71%	63%	69%	66%	67%	
De website van mijn gemeente	68%	74%	73%	68%	61%	67%	68%	66%	
De website van mijn veiligheidsregio	15%	15%	15%	17%	14%	17%	15%	13%	
Crisis.nl	10%	7%	8%	10%	10%	11%	7%	10%	
Denkvooruit.nl	3%	2%	4%	4%	4%	4%	3%	5%	

Missen van informatie?

Tot slot vroegen we over welke onderwerpen, waar mensen zich zorgen over maken, ze nog informatie missen. Hieruit komen verschillende antwoorden naar voren. Zo maken sommige inwoners zich zorgen over de lange termijn effecten voor Nederland, maar ook voor zichzelf. Anderen vragen zich af hoe zij zich het beste kunnen voorbereiden op rampen. Ook is er behoefte aan informatie omtrent de situatie in Israël en de Palestijnse gebieden. Tot slot zijn er ook respondenten die aangeven dat ze liever helemaal niets weten.

Hieronder een greep uit de antwoorden van respondenten:

“Als het helemaal uit de hand loopt: waar schuilen voor een kernaanval, is een noodpakket nodig en wat moet daar dan in zitten.”

“Info over de kans dat de oorlog escaleert en dat heel Europa in oorlog komt.”

“Ik denk / hoop dat ik door de overheid goed geïnformeerd ben. Daarnaast zijn er erg veel instanties die weer met andere meningen feiten komen waardoor je niet meer weet wie je moet geloven. De overheid heeft al meerdere keren bewezen dat ze de Nederlander met gemak op het verkeerde been durven zetten.”

“Mocht Nederland actief betrokken worden in een oorlog... welke regio's dan meer/minder risico lopen en wat geadviseerd wordt om te doen... bijv. naar familie of bekenden elders reizen? Of zorgen dat je een ruimte hebt zonder ramen? Oid?”

“Over hoe het verder gaat met de Oekraïense vluchtelingen in Nederland. Gaan er voorwaarden en plichten gesteld worden i.p.v. alleen rechten? Geen-Oekraïners die Oekraïense paspoorten kopen en naar hier komen. Net als Oekraïners die al niet meer in Oekraïne woonden toen de oorlog uitbrak. Waarom controleert en handhaaft Nederland zo weinig?”

“Radicalisering en daaruit ontstane gedachtegangen om aanslagen te plegen in het westen, mede gevoed door een slecht (begeleid en uitgevoerd) vreemdelingenbeleid.”

“Waar je fysiek naar toe kunt mocht zich een crisis voordoen (schuilplaatsen waar eventueel zorg geboden kan worden).”

“Het Midden-Oosten conflict. ”

“Geen. Eerlijk gezegd verdiep ik me er liever niet te veel in. Er is zoveel tegenstrijdige informatie dat je niet weet wat je moet geloven en als ik er veel aandacht aan besteed en er diep induik word ik niet gelukkiger. Ik concentreer me dus liever op mijn eigen leven, eerlijk gezegd.”

“Eerlijkheid over de stand van zaken tussen Rusland en Oekraïne. Zijn er wel of geen diplomatieke gesprekken met Poetin. Hoe staat het met de informatie²² verstrekking naar de Russische bevolking. Hoe staat het met de toelevering van wapens etc. door China of Korea aan Poetin. Wat doen we daaraan?”

Bijlage 1: Overzicht peilmomenten

2022

- Peiling 1: 24 februari – 25 februari
- Peiling 2: 10 maart – 11 maart
- Peiling 3: 4 april – 5 april
- Peiling 4: 9 juni – 13 juni
- Peiling 5: 25 juli – 26 juli
- Peiling 6: 29 augustus – 30 augustus
- Peiling 7: 6 oktober – 7 oktober
- Peiling 8: 1 november – 2 november
- Peiling 9: 5 december – 6 december

2023

- Peiling 10: 23 januari – 24 januari
- Peiling 11: 1 maart – 2 maart
- Peiling 12: 2 mei – 3 mei
- Peiling 13: 21 juni – 22 juni
- Peiling 14: 6 september – 7 September
- Peiling 15: 5 november – 7 november

2024

- Peiling 16: 17 januari – 18 januari

Bijlage 2: Toelichting voetnoten (1)

1. Tijdens de tweede meting van 10 maart '22 is het gevolg *'stijgende prijzen van levensmiddelen'* toegevoegd. Tijdens de vierde meting van 9 juni '22 is hier *'verder stijgende prijzen van levensmiddelen'* van gemaakt.
2. Tijdens de tweede meting van 10 maart '22 is het gevolg *'stijgende benzineprijzen'* toegevoegd. Tijdens de vierde meting van 9 juni '22 is hier *'verder stijgende brandstofprijzen'* van gemaakt.
3. Tijdens de tweede meting van 10 maart '22 is het gevolg *'cyberaanvallen'* toegevoegd.
4. Tijdens de tweede meting van 10 maart '22 is het gevolg *'stijgende gasprijzen'* gewijzigd tot *'stijgende gas- en energieprijzen'*. Tijdens de vierde meting van 9 juni '22 is hier *'verder'* nog aan toegevoegd.
5. Tijdens de vijfde meting van 26 juli '22 zijn de gevolgen *'toenemende maatschappelijke spanningen'*, *'verder stijgend woningtekort'* en *'toename in het aantal mensen dat in armoede leeft'* toegevoegd.
6. Tijdens de achtste meting van 2 november '22 zijn de gevolgen *'tekort aan olie en olieproducenten (bijvoorbeeld diesel)'*, *'het gebruik van een kernwapen in Oekraïne'* en *'het gebruik van een kernwapen tegen Nederland'* toegevoegd.
7. Tijdens de achtste meting van 2 november '22 is het gevolg *'nucleaire dreiging'* gewijzigd naar *'Een incident met een nucleaire installatie in Oekraïne (bijvoorbeeld kerncentrale)'*.

Bijlage 2: Toelichting voetnoten (2)

8. De stellingen zijn ingeleid met: “De oorlog in Oekraïne heeft de stijgende prijzen in Nederland verergerd. Dit kan leiden tot financiële problemen bij Nederlanders.” Dit was een aanpassing ten opzichte van de inleiding in de meting van 30 augustus ‘22 : “De situatie in Oekraïne zorgt voor stijgende prijzen en kan leiden tot financiële problemen bij Nederlanders.” Hierdoor is een volledig zuivere vergelijking tussen de metingen van 26 juli ‘22 en 30 augustus ‘22 en de huidige meting niet mogelijk.

9. Tijdens de meting van 30 augustus ‘22 is voor het eerst gevraagd wat Nederlanders verwachten van het verdere verloop van de oorlog in Oekraïne. Tijdens de meting van 7 oktober is hier nog een antwoordoptie aan toegevoegd: “Ik verwacht dat de oorlog nog langere tijd zal voortduren, met veel militair geweld; niet alleen in Oekraïne, maar ook daarbuiten”. Door het toevoegen van deze antwoordmogelijkheid is een zuivere vergelijking van de uitkomst van deze metingen met de vorige meting van 30 augustus ‘22 niet mogelijk. Sinds de meting sinds juni ‘23 is de antwoordcategorie ‘weet het niet’ niet uitgevraagd.

10. De stelling “De oorlog in Oekraïne en de daarop volgende sancties tegen Rusland leiden tot stijgende prijzen van brandstoffen en levensmiddelen. Ik zie bij de mensen om mij heen dat hierdoor de steun voor de sancties tegen Rusland afneemt” is tijdens de meting van 22 juni ‘23 aangepast naar “Ik zie bij de mensen om mij heen dat de steun voor sancties tegen Rusland afneemt”. Hierdoor is een één op één vergelijking tussen 3 mei ‘23 en 22 juni ‘23 niet mogelijk, de daling kan namelijk het geval zijn van een aangepaste vraagstelling.

11. Tijdens de vijfde meting van 26 juli ‘22 is de stelling ‘De informatie vanuit de Rijksoverheid informeert mij voldoende over de mogelijke lange termijn effecten van de oorlog in Oekraïne op de verhoudingen in de wereld’ voor het eerst uitgevraagd.

12. De stellingen ‘Vanwege de oorlog in Oekraïne vind ik de manier waarop de Nederlandse overheid zich opstelt tegenover Rusland begrijpelijk’ en ‘Het is voor mij duidelijk wat de Rijksoverheid doet om de gevolgen van de oorlog in Oekraïne in Nederland te beperken (bv. op het gebied van veiligheid, hoge energieprijzen, economische zekerheden, leveringszekerheid van gas)’ zijn voor het eerst uitgevraagd tijdens de vijfde meting van 26 juli ‘22. Daarnaast is tijdens de zevende meting op 7 oktober ‘22 de bewoording van de stellingen gewijzigd; ‘de situatie in Oekraïne’ is vervangen door ‘de oorlog in Oekraïne’.

Bijlage Tabel 1

Bijlage Tabel 1- Uitval van vitale processen

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18 jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	17%	21%	23%	33%	22%	25%	28%	25%	27%	24%	31%	31%	33%	28%	23%	26%
Enigszins waarschijnlijk	27%	31%	29%	30%	30%	29%	37%	28%	31%	31%	33%	33%	34%	34%	29%	27%
(zeer) Onwaarschijnlijk	53%	46%	46%	33%	44%	42%	33%	45%	39%	43%	33%	33%	30%	35%	46%	43%
Weet ik niet/geen mening	2%	2%	2%	3%	3%	4%	2%	2%	3%	2%	3%	4%	4%	3%	2%	4%

Bijlage Tabel 1 – Desinformatie en nepnieuws

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18 jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	76%	75%	73%	76%	76%	71%	71%	77%	71%	72%	72%	73%	75%	72%	75%	76%
Enigszins waarschijnlijk	15%	15%	15%	16%	17%	19%	19%	16%	19%	18%	18%	16%	15%	18%	17%	15%
(zeer) Onwaarschijnlijk	6%	7%	7%	4%	3%	7%	7%	5%	7%	7%	6%	7%	6%	7%	5%	5%
Weet ik niet/geen mening	3%	2%	4%	4%	4%	3%	3%	2%	3%	3%	3%	4%	4%	3%	3%	4%

Bijlage Tabel 1 – Extra toestroom van vluchtelingen

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18 jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	83%	95%	95%	85%	88%	88%	88%	90%	84%	86%	85%	86%	84%	80%	83%	83%
Enigszins waarschijnlijk	15%	3%	3%	11%	9%	9%	10%	8%	12%	12%	12%	10%	12%	15%	15%	13%
(zeer) Onwaarschijnlijk	1%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	1%	2%	1%	2%	2%	2%	3%	2%	2%
Weet ik niet/geen mening	1%	1%	0%	2%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	0%	2%

Bijlage Tabel 1 – Tekort aan gas

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	75%	69%	71%	64%	74%	75%	75%	72%	65%	60%	52%	54%	52%	50%	49%	45%
Enigszins waarschijnlijk	19%	23%	19%	24%	19%	17%	18%	20%	24%	27%	29%	28%	28%	30%	30%	29%
(zeer) Onwaarschijnlijk	5%	7%	8%	10%	6%	5%	6%	8%	10%	12%	17%	15%	17%	18%	18%	23%
Weet ik niet/geen mening	1%	1%	2%	2%	1%	2%	1%	1%	1%	2%	2%	3%	2%	2%	2%	4%

Bijlage Tabel 1 – Tekort aan olie en olieproducten (bijvoorbeeld diesel)*

	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	76%	61%	56%	53%	55%	49%	50%	47%	44%
Enigszins waarschijnlijk	17%	26%	30%	30%	26%	30%	31%	31%	30%
(zeer) Onwaarschijnlijk	5%	10%	11%	15%	15%	16%	15%	17%	19%
Weet ik niet/geen mening	2%	2%	3%	3%	4%	4%	4%	4%	6%

* Deze stelling is voor het eerst in de 8ste meting (2 nov) uitgevraagd

Bijlage Tabel 1 – Tekort aan levensmiddelen

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	31%	45%	54%	46%	49%	53%	53%	52%	46%	42%	42%	41%	38%	34%	31%	35%
Enigszins waarschijnlijk	30%	34%	30%	34%	32%	29%	30%	32%	34%	34%	32%	35%	35%	37%	34%	37%
(zeer) Onwaarschijnlijk	38%	20%	15%	18%	18%	15%	16%	15%	19%	22%	24%	23%	25%	28%	32%	25%
Weet ik niet/geen mening	1%	1%	0%	2%	1%	2%	1%	1%	2%	1%	2%	2%	2%	1%	2%	3%

Bijlage Tabel 1 – Verder stijgende gas- en energieprijzen

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	94%	97%	94%	91%	92%	93%	91%	89%	85%	79%	77%	79%	83%	82%	78%	78%
Enigszins waarschijnlijk	4%	1%	4%	7%	7%	4%	7%	10%	12%	17%	18%	16%	13%	14%	18%	17%
(zeer) Onwaarschijnlijk	0%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	3%	4%	3%	2%	3%	3%	3%
Weet ik niet/geen mening	2%	2%	1%	2%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	1%	2%

* Tijdens de 2 meting (10 maart) is hier 'energie' aan toegevoegd. Tijdens de meting van 9 juni is het woord 'verder' toegevoegd aan de stelling.

Bijlage Tabel 1 – Verder stijgende prijzen van levensmiddelen

	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	93%	92%	87%	88%	90%	91%	91%	86%	83%	83%	82%	83%	79%	75%	74%
Enigszins waarschijnlijk	4%	7%	10%	11%	6%	7%	8%	12%	14%	13%	14%	13%	17%	19%	19%
(zeer) Onwaarschijnlijk	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	2%	3%	2%	3%	3%	4%	4%
Weet ik niet/geen mening	2%	0%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	2%

*Dit gevolg is voor het eerst tijdens de tweede meting (10 maart uitgevraagd). Tijdens de meting van 9 juni is het woord 'verder' toegevoegd aan de stellingen.

Bijlage Tabel 1 – Verder stijgende brandstofprijzen

	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	96%	92%	91%	88%	89%	86%	87%	82%	78%	76%	81%	82%	85%	78%	76%
Enigszins waarschijnlijk	2%	5%	7%	9%	8%	11%	10%	14%	18%	18%	14%	13%	11%	18%	18%
(zeer) Onwaarschijnlijk	0%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	2%	2%	4%	2%	3%	2%	3%	4%
Weet ik niet/geen mening	2%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	2%	3%	2%	1%	1%	3%

* Deze stelling is voor het eerst uitgevraagd tijdens de tweede meting (10 maart). Tijdens de meting van 9 juni is het woord 'verder' toegevoegd aan de stellingen. In vierde meting (9 juni) is de formulering veranderd in brandstofprijzen (was: benzineprijzen).

Bijlage Tabel 1 – Gevolgen voor financiële beurzen en internationaal betalingsverkeer

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18 jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	83%	83%	75%	66%	68%	69%	76%	74%	66%	67%	60%	58%	61%	57%	55%	55%
Enigszins waarschijnlijk	12%	12%	17%	21%	20%	20%	15%	17%	23%	23%	26%	27%	24%	26%	27%	27%
(zeer) Onwaarschijnlijk	3%	2%	4%	5%	6%	5%	4%	5%	7%	5%	8%	9%	8%	10%	11%	9%
Weet ik niet/geen mening	3%	3%	3%	7%	6%	6%	4%	4%	4%	4%	6%	7%	7%	7%	6%	9%

Bijlage Tabel 1 – Een incident met een nucleaire installatie in Oekraïne (bv. een kerncentrale)*

	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	47%	38%	34%	34%	47%	55%	51%	45%	44%	42%	39%	44%	40%	38%	37%
Enigszins waarschijnlijk	37%	38%	36%	39%	32%	31%	34%	37%	38%	37%	41%	37%	40%	38%	39%
(zeer) Onwaarschijnlijk	13%	22%	26%	24%	16%	13%	12%	14%	14%	17%	17%	14%	15%	20%	16%
Weet ik niet/geen mening	2%	2%	4%	3%	5%	2%	3%	4%	5%	5%	4%	5%	5%	5%	8%

* Deze stelling is voor het eerst in de tweede meting (10 maart) uitgevraagd. Tijdens de meting van 2 november is deze stelling gewijzigd van 'nucleaire dreiging' naar 'een incident met een nucleaire installatie in Oekraïne (bv. een kerncentrale)'.

Bijlage Tabel 1 – Het gebruik van een kernwapen in Oekraïne*

	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	37%	31%	31%	30%	31%	30%	27%	26%	26%
Enigszins waarschijnlijk	35%	34%	34%	36%	32%	36%	34%	34%	30%
(zeer) Onwaarschijnlijk	23%	30%	30%	30%	32%	28%	33%	35%	35%
Weet ik niet/geen mening	4%	5%	5%	4%	5%	5%	5%	5%	9%

* Deze stelling is voor het eerst in de 8ste meting (2 nov) uitgevraagd

Bijlage Tabel 1 – Het gebruik van een kernwapen tegen Nederland*

	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	12%	13%	12%	12%	10%	12%	11%	8%	11%
Enigszins waarschijnlijk	24%	23%	23%	27%	26%	26%	20%	19%	21%
(zeer) Onwaarschijnlijk	60%	60%	60%	57%	60%	58%	64%	68%	62%
Weet ik niet/geen mening	3%	4%	5%	3%	5%	5%	5%	5%	6%

* Deze stelling is voor het eerst in de 8ste meting (2 nov) uitgevraagd

Bijlage Tabel 1 – Cyberaanvallen*

	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	74%	70%	66%	61%	59%	64%	67%	66%	63%	67%	65%	67%	63%	59%	59%
Enigszins waarschijnlijk	20%	21%	24%	27%	28%	25%	24%	25%	27%	22%	24%	21%	26%	28%	28%
(zeer) Onwaarschijnlijk	3%	6%	6%	8%	8%	9%	6%	6%	7%	7%	7%	7%	8%	8%	8%
Weet ik niet/geen mening	2%	3%	4%	5%	5%	2%	3%	3%	4%	3%	4%	4%	3%	5%	6%

* Deze stelling is voor het eerst in de tweede meting (10 maart) uitgevraagd

Bijlage Tabel 1 – Toenemende maatschappelijke spanningen*

	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	72%	79%	79%	79%	72%	73%	73%	71%	70%	67%	65%	70%
Enigszins waarschijnlijk	21%	14%	16%	16%	21%	20%	20%	22%	22%	24%	25%	19%
(zeer) Onwaarschijnlijk	5%	5%	4%	4%	4%	6%	6%	5%	6%	8%	8%	8%
Weet ik niet/geen mening	2%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	3%

* Deze stelling is voor het eerst in de 5de meting (26 juli) uitgevraagd

Bijlage Tabel 1 – Verder stijgend woningtekort*

	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	69%	73%	63%	70%	70%	65%	69%	67%	71%	65%	65%	65%
Enigszins waarschijnlijk	20%	17%	21%	16%	17%	20%	19%	20%	17%	21%	21%	21%
(zeer) Onwaarschijnlijk	8%	8%	14%	11%	10%	12%	9%	10%	9%	11%	12%	10%
Weet ik niet/geen mening	3%	2%	2%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	2%	4%

* Deze stelling is voor het eerst in de 5de meting (26 juli) uitgevraagd.

Bijlage Tabel 1 – Toename in het aantal mensen dat in armoede leeft*

	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(zeer) Waarschijnlijk	75%	84%	86%	82%	78%	74%	73%	72%	69%	67%	61%	60%
Enigszins waarschijnlijk	18%	11%	11%	14%	17%	19%	18%	20%	21%	23%	25%	26%
(zeer) Onwaarschijnlijk	4%	4%	2%	3%	4%	5%	6%	5%	8%	8%	11%	11%
Weet ik niet/geen mening	2%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	3%	2%	3%	3%	3%

* Deze stelling is voor het eerst in de 5de meting (26 juli) uitgevraagd

Bijlage Tabel 2

Bijlage Tabel 2 – Uitval van vitale processen

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Bepert	18%	9%	12%	8%	13%	11%	8%	6%	8%	8%	6%	5%	7%	7%	8%	8%
Aanzienlijk	9%	8%	8%	12%	10%	9%	9%	9%	8%	9%	11%	11%	10%	13%	10%	11%
Ernstig	14%	16%	15%	20%	16%	17%	17%	19%	18%	18%	22%	20%	21%	17%	17%	22%
Zeer ernstig	28%	32%	34%	31%	30%	31%	32%	33%	34%	36%	34%	36%	35%	37%	37%	34%
Catastrofaal	29%	33%	31%	26%	29%	30%	33%	33%	31%	28%	26%	26%	25%	24%	25%	24%
Weet ik niet/geen mening	1%	1%	1%	3%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	3%	2%	2%	2%

Bijlage Tabel 2 – Desinformatie en nepnieuws

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	20%	18%	20%	16%	15%	15%	15%	13%	13%	13%	12%	12%	14%	16%	13%	11%
Aanzienlijk	25%	25%	23%	26%	24%	22%	24%	19%	22%	24%	26%	23%	21%	25%	22%	21%
Ernstig	27%	30%	28%	29%	30%	31%	32%	34%	32%	33%	31%	32%	29%	30%	32%	33%
Zeer ernstig	20%	21%	22%	21%	22%	23%	23%	25%	26%	23%	24%	22%	26%	21%	23%	25%
Catastrofaal	5%	5%	5%	5%	6%	6%	4%	6%	4%	4%	4%	7%	7%	5%	7%	5%
Weet ik niet/geen mening	4%	1%	3%	4%	3%	4%	2%	2%	4%	2%	3%	4%	4%	2%	3%	5%

Bijlage Tabel 2 – Extra toestroom van vluchtelingen

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	24%	20%	16%	13%	12%	11%	11%	8%	10%	11%	13%	10%	11%	12%	11%	10%
Aanzienlijk	31%	31%	31%	30%	26%	24%	27%	24%	23%	30%	24%	21%	22%	27%	26%	26%
Ernstig	23%	24%	23%	23%	24%	23%	25%	31%	28%	25%	28%	25%	27%	26%	26%	28%
Zeer ernstig	15%	17%	21%	21%	24%	25%	26%	25%	25%	22%	25%	27%	25%	23%	24%	23%
Catastrofaal	7%	6%	8%	9%	13%	16%	10%	12%	11%	11%	10%	15%	12%	11%	12%	10%
Weet ik niet/geen mening	1%	1%	1%	3%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	2%	2%	1%	2%	2%

Bijlage Tabel 2 – Tekort aan gas

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	5%	9%	8%	9%	9%	6%	6%	8%	9%	12%	14%	12%	14%	14%	15%	15%
Aanzienlijk	17%	18%	21%	20%	18%	18%	18%	19%	22%	22%	24%	24%	21%	24%	22%	24%
Ernstig	31%	33%	31%	33%	31%	29%	32%	35%	30%	34%	33%	29%	33%	32%	32%	30%
Zeer ernstig	34%	30%	31%	28%	32%	33%	33%	30%	30%	25%	22%	25%	23%	23%	22%	24%
Catastrofaal	13%	9%	8%	8%	9%	14%	10%	7%	8%	6%	5%	7%	7%	5%	6%	5%
Weet ik niet/geen mening	0%	1%	1%	3%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	3%	2%	2%	3%

Bijlage Tabel 2 – Tekort aan olie en olieproducten (bv. diesel)*

	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	5%	7%	8%	10%	9%	9%	9%	10%	11%
Aanzienlijk	21%	20%	24%	28%	23%	23%	25%	22%	23%
Ernstig	37%	36%	35%	36%	34%	36%	35%	38%	35%
Zeer ernstig	30%	30%	27%	21%	25%	23%	24%	23%	24%
Catastrofaal	7%	6%	5%	4%	7%	5%	5%	5%	4%
Weet ik niet/geen mening	0%	1%	1%	2%	3%	3%	2%	2%	3%

* Deze stelling is voor het eerst in de 8ste meting (2 nov) uitgevraagd.

Bijlage Tabel 2 – Tekort aan levensmiddelen

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	22%	11%	12%	10%	11%	9%	8%	6%	8%	10%	10%	8%	11%	12%	11%	10%
Aanzienlijk	18%	17%	20%	20%	18%	17%	16%	18%	19%	18%	20%	21%	21%	21%	21%	22%
Ernstig	24%	29%	28%	29%	26%	26%	27%	30%	29%	29%	31%	29%	29%	31%	29%	30%
Zeer ernstig	25%	30%	29%	28%	32%	32%	35%	35%	34%	35%	30%	29%	28%	27%	29%	29%
Catastrofaal	10%	12%	11%	11%	11%	14%	13%	10%	9%	6%	7%	11%	8%	9%	8%	6%
Weet ik niet/geen mening	2%	1%	0%	3%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	1%	2%

Bijlage Tabel 2 – Verder stijgende gas- en energieprijzen*

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	3%	3%	3%	3%	4%	3%	2%	3%	3%	6%	6%	6%	6%	6%	5%	6%
Aanzienlijk	20%	17%	21%	20%	18%	13%	16%	16%	17%	20%	24%	22%	19%	24%	24%	25%
Ernstig	31%	31%	34%	30%	29%	28%	26%	33%	32%	34%	34%	32%	37%	30%	35%	38%
Zeer ernstig	34%	36%	32%	35%	37%	38%	43%	38%	36%	32%	30%	31%	28%	31%	26%	25%
Catastrofaal	12%	13%	10%	9%	11%	18%	12%	10%	10%	7%	6%	8%	8%	8%	9%	5%
Weet ik niet/geen mening	0%	1%	0%	3%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	1%	2%

* Tijdens de 2 meting (10 maart) is hier 'energie' aan toegevoegd. Tijdens de meting van 9 juni is het woord 'verder' toegevoegd aan de stelling.

Bijlage Tabel 2 – Verder stijgende prijzen van levensmiddelen*

	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	6%	6%	4%	5%	3%	2%	3%	4%	7%	6%	6%	6%	7%	7%	7%
Aanzienlijk	20%	22%	21%	21%	17%	17%	17%	19%	18%	21%	20%	22%	23%	24%	27%
Ernstig	34%	32%	32%	30%	28%	32%	34%	34%	35%	35%	31%	31%	32%	32%	33%
Zeer ernstig	30%	32%	32%	33%	38%	39%	37%	34%	33%	30%	31%	31%	28%	27%	26%
Catastrofaal	10%	7%	8%	10%	13%	9%	9%	9%	6%	8%	11%	8%	8%	8%	6%
Weet ik niet/geen mening	1%	0%	3%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	2%

*Dit gevolg is voor het eerst tijdens de tweede meting (10 maart uitgevraagd). Tijdens de meting van 9 juni is het woord 'verder' toegevoegd aan de stellingen.

Bijlage Tabel 2 – Verder stijgende brandstofprijzen*

	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '23
Beperkt	6%	8%	4%	6%	4%	6%	5%	6%	10%	9%	8%	8%	9%	9%	8%
Aanzienlijk	22%	27%	22%	23%	19%	20%	22%	22%	25%	26%	26%	24%	26%	27%	29%
Ernstig	32%	34%	30%	32%	32%	35%	35%	38%	36%	36%	32%	35%	31%	34%	34%
Zeer ernstig	30%	24%	32%	30%	33%	33%	31%	29%	24%	24%	25%	23%	26%	22%	24%
Catastrofaal	9%	6%	9%	8%	11%	6%	6%	5%	5%	4%	7%	7%	7%	8%	3%
Weet ik niet/geen mening	1%	1%	3%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	1%	2%

* Deze stelling is voor het eerst uitgevraagd tijdens de tweede meting (10 maart). Tijdens de meting van 9 juni is het woord 'verder' toegevoegd aan de stellingen.
In vierde meting (9 juni) is de formulering veranderd in brandstofprijzen (was: benzineprijzen).

Bijlage Tabel 2 – Gevolgen voor financiële beurzen en internationaal betalingsverkeer

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	9%	8%	11%	10%	10%	10%	7%	7%	8%	9%	11%	8%	10%	12%	10%	9%
Aanzienlijk	26%	26%	26%	25%	26%	21%	22%	23%	23%	24%	24%	24%	24%	23%	27%	27%
Ernstig	35%	34%	34%	32%	32%	33%	34%	34%	36%	33%	33%	33%	34%	33%	34%	33%
Zeer ernstig	21%	24%	21%	21%	20%	22%	26%	28%	24%	25%	22%	23%	22%	21%	20%	21%
Catastrofaal	4%	5%	5%	5%	5%	8%	7%	6%	5%	4%	4%	6%	5%	5%	3%	3%
Weet ik niet/geen mening	4%	3%	4%	7%	6%	6%	4%	3%	4%	4%	6%	5%	5%	6%	6%	7%

Bijlage Tabel 2 – Een incident met een nucleaire installatie in Oekraïne (bijvoorbeeld kerncentrale)

	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	10%	14%	12%	16%	11%	9%	12%	14%	13%	13%	11%	13%	14%	12%	12%
Aanzienlijk	10%	13%	15%	14%	14%	13%	12%	14%	16%	16%	18%	14%	19%	17%	16%
Ernstig	18%	16%	18%	20%	20%	22%	24%	23%	22%	24%	24%	22%	22%	24%	23%
Zeer ernstig	28%	26%	25%	24%	27%	28%	30%	30%	29%	27%	30%	27%	26%	26%	29%
Catastrofaal	33%	29%	25%	22%	24%	27%	19%	15%	17%	17%	14%	19%	16%	17%	15%
Weet ik niet/geen mening	2%	2%	4%	4%	4%	1%	3%	3%	3%	3%	3%	5%	3%	5%	5%

* Deze stelling is voor het eerst in de tweede meting (10 maart) uitgevraagd. Tijdens de meting van 2 november is deze stelling gewijzigd van 'nucleaire dreiging' naar 'een incident met een nucleaire installatie in Oekraïne (bv. een kerncentrale)'.

Bijlage Tabel 2 – Het gebruik van een kernwapen in Oekraïne*

	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	10%	12%	11%	8%	11%	10%	14%	11%	13%
Aanzienlijk	12%	14%	13%	16%	14%	15%	15%	15%	12%
Ernstig	21%	21%	19%	21%	21%	20%	19%	20%	20%
Zeer ernstig	28%	28%	28%	27%	26%	27%	25%	26%	28%
Catastrofaal	26%	22%	24%	24%	23%	22%	23%	24%	22%
Weet ik niet/geen mening	2%	4%	4%	3%	4%	5%	4%	4%	5%

* Deze stelling is voor het eerst in de 8ste meting (2 nov) uitgevraagd

Bijlage Tabel 2 – Het gebruik van een kernwapen tegen Nederland*

	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	9%	11%	9%	8%	9%	11%	11%	10%	11%
Aanzienlijk	5%	6%	5%	6%	6%	6%	5%	4%	6%
Ernstig	8%	7%	7%	7%	8%	7%	7%	7%	7%
Zeer ernstig	15%	16%	16%	14%	16%	15%	14%	14%	13%
Catastrofaal	61%	57%	59%	61%	55%	56%	60%	60%	58%
Weet ik niet/geen mening	2%	3%	3%	3%	5%	5%	3%	5%	4%

* Deze stelling is voor het eerst in de 8ste meting (2 nov) uitgevraagd

Bijlage Tabel 2 – Cyberaanvallen*

	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	9%	10%	8%	13%	11%	9%	6%	6%	8%	8%	7%	7%	9%	9%	9%
Aanzienlijk	19%	18%	22%	20%	20%	21%	20%	17%	20%	18%	20%	20%	22%	21%	21%
Ernstig	31%	32%	31%	30%	30%	31%	32%	33%	33%	33%	30%	31%	31%	34%	30%
Zeer ernstig	32%	28%	27%	26%	26%	27%	31%	32%	28%	30%	31%	29%	28%	27%	29%
Catastrofaal	8%	10%	8%	7%	9%	9%	9%	9%	8%	8%	9%	10%	7%	7%	7%
Weet ik niet/geen mening	1%	2%	4%	4%	4%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	3%	3%	2%	3%

* Deze stelling is voor het eerst in de tweede meting (10 maart) uitgevraagd.

Bijlage Tabel 2 – Toenemende maatschappelijke spanningen*

	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	9%	6%	5%	5%	8%	8%	8%	8%	7%	10%	8%	8%
Aanzienlijk	22%	16%	18%	18%	18%	22%	20%	18%	24%	24%	23%	21%
Ernstig	32%	30%	32%	32%	31%	32%	33%	33%	30%	30%	32%	34%
Zeer ernstig	27%	34%	34%	37%	34%	30%	32%	32%	29%	29%	29%	28%
Catastrofaal	9%	11%	10%	7%	7%	6%	7%	7%	8%	6%	7%	6%
Weet ik niet/geen mening	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	3%	2%	1%	1%	3%

* Deze stelling is voor het eerst in de 5de meting (26 juli) uitgevraagd

Bijlage Tabel 2 – Verder stijgend woningtekort*

	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	10%	8%	10%	8%	9%	10%	9%	7%	9%	9%	9%	8%
Aanzienlijk	21%	16%	18%	19%	19%	22%	21%	21%	22%	23%	21%	23%
Ernstig	26%	26%	29%	32%	33%	31%	32%	30%	30%	28%	31%	31%
Zeer ernstig	29%	34%	33%	30%	28%	28%	29%	29%	28%	28%	28%	29%
Catastrofaal	12%	16%	8%	10%	9%	7%	8%	11%	9%	10%	8%	7%
Weet ik niet/geen mening	2%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	2%	2%	2%	2%	2%

* Deze stelling is voor het eerst in de 5de meting (26 juli) uitgevraagd

Bijlage Tabel 2 – Toename in het aantal mensen dat in armoede leeft*

	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Beperkt	7%	5%	5%	3%	5%	8%	8%	6%	8%	8%	8%	9%
Aanzienlijk	20%	16%	17%	17%	17%	17%	18%	19%	19%	20%	23%	22%
Ernstig	32%	27%	28%	30%	31%	31%	33%	28%	29%	28%	30%	30%
Zeer ernstig	30%	36%	38%	38%	37%	34%	32%	36%	32%	35%	30%	29%
Catastrofaal	11%	15%	12%	11%	9%	9%	8%	9%	9%	8%	7%	7%
Weet ik niet/geen mening	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	2%

* Deze stelling is voor het eerst in de 5de meting (26 juli) uitgevraagd

Bijlage Tabel 3

Bijlage Tabel 3 – Ik vind het goed dat er sancties tegen Rusland zijn opgelegd, ook al leidt dat tot stijgende prijzen van brandstoffen en levensmiddelen

	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(helemaal) mee eens	74%	74%	68%	72%	72%	70%	73%	74%	68%	71%	69%	69%	67%
neutraal	13%	14%	18%	15%	14%	17%	17%	16%	20%	20%	18%	18%	22%
(helemaal) mee oneens	12%	13%	13%	13%	13%	13%	10%	11%	12%	10%	13%	14%	10%

Bijlage Tabel 3 – Ik vind de sancties tegen Rusland nog strenger mogen, ook al leidt dat tot stijgende prijzen van brandstoffen en levensmiddelen

	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(helemaal) mee eens	54%	53%	44%	51%	52%	50%	53%	55%	53%	50%	48%	49%
neutraal	24%	24%	31%	27%	25%	28%	25%	25%	29%	28%	31%	32%
(helemaal) mee oneens	22%	23%	25%	22%	23%	22%	21%	21%	17%	22%	21%	19%

Bijlage Tabel 3 – Ik zie bij de mensen om mij heen dat de steun voor de sancties tegen Rusland afneemt *

	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '23
(helemaal) mee eens	23%	21%	24%	26%	25%	24%	21%	19%	21%	14%	16%	16%	18%
neutraal	40%	41%	44%	38%	39%	41%	41%	40%	45%	53%	50%	52%	56%
(helemaal) mee oneens	38%	38%	32%	37%	36%	35%	39%	41%	33%	35%	35%	32%	27%

* De stelling was oorspronkelijk: “De oorlog in Oekraïne en de daarop volgende sancties tegen Rusland leiden tot stijgende prijzen van brandstoffen en levensmiddelen. Ik zie bij de mensen om mij heen dat hierdoor de steun voor de sancties tegen Rusland afneemt.”

Door deze wijziging is het niet mogelijk om de uitkomsten één op één te vergelijken

Bijlage Tabel 4

Bijlage Tabel 4 – Ik kan vanuit de informatie die ik rijg en zoek over de situatie in Oekraïne een goed beeld vormen van deze situatie

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(helemaal) mee eens	53%	61%	58%	52%	44%	43%	51%	46%	42%	44%	43%	40%	33%	35%	38%	37%
neutraal	31%	26%	27%	33%	36%	33%	30%	35%	33%	30%	31%	30%	32%	34%	32%	34%
(helemaal) mee oneens	14%	10%	13%	10%	16%	17%	14%	15%	20%	21%	19%	20%	24%	21%	21%	21%
weet niet/geen mening	3%	2%	2%	5%	4%	6%	5%	4%	5%	6%	7%	9%	11%	10%	9%	9%

Bijlage Tabel 4 – Er is zo veel tegenstrijdige informatie over de situatie in Oekraïne dat ik niet meer weet welke informatie ik moet geloven

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(helemaal) mee eens	21%	20%	22%	22%	29%	28%	23%	26%	27%	28%	25%	30%	31%	32%	29%	31%
neutraal	29%	28%	29%	27%	27%	28%	26%	26%	32%	27%	29%	26%	29%	28%	29%	31%
(helemaal) mee oneens	48%	49%	47%	47%	39%	39%	47%	44%	37%	41%	40%	37%	32%	33%	36%	31%
weet niet/geen mening	2%	3%	2%	4%	5%	5%	4%	4%	4%	4%	5%	7%	8%	7%	6%	8%

Bijlage Tabel 4 – Ik heb behoefte aan meer informatie van de Rijksoverheid over de mogelijke gevolgen voor Nederland van de oorlog in Oekraïne

	24-feb '22	10-mrt '22	5-apr '22	9-jun '22	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(helemaal) mee eens	53%	44%	40%	37%	49%	51%	44%	45%	46%	44%	44%	46%	45%	44%	41%	43%
neutraal	30%	32%	37%	34%	27%	25%	28%	29%	28%	30%	27%	27%	27%	30%	29%	29%
(helemaal) mee oneens	16%	22%	21%	25%	21%	20%	24%	23%	23%	23%	25%	21%	21%	21%	25%	23%
weet niet/geen mening	1%	2%	2%	4%	3%	4%	4%	3%	4%	3%	4%	5%	8%	5%	5%	6%

Bijlage Tabel 4 – Het is voor mij duidelijk wat de Rijksoverheid doet om de gevolgen van de situatie in Oekraïne in Nederland te beperken (bv. op het gebied van veiligheid, economische zekerheden, leveringszekerheid van gas)*

	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22*	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(helemaal) mee eens	25%	22%	39%	31%	28%	32%	30%	28%	24%	26%	28%	23%
neutraal	29%	26%	28%	30%	33%	29%	31%	28%	33%	31%	28%	31%
(helemaal) mee oneens	42%	47%	30%	35%	36%	35%	33%	36%	36%	36%	36%	36%
weet niet/geen mening	5%	5%	3%	4%	3%	5%	6%	8%	7%	7%	8%	10%

*Deze stelling is voor het eerst uitgevraagd tijdens de meting van 26 juli. Tijdens de meting van 7 oktober is de vraagstelling gewijzigd. 'De situatie in Oekraïne' is vervangen door 'de oorlog in Oekraïne'.

Bijlage Tabel 4 – De informatie vanuit de Rijksoverheid informeert mij voldoende over de mogelijke lange termijn effecten van de oorlog in Oekraïne op de verhoudingen in de wereld*

	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(helemaal) mee eens	19%	20%	19%	18%	16%	20%	17%	17%	15%	18%	17%	16%
neutraal	27%	29%	33%	33%	32%	29%	33%	29%	30%	30%	31%	31%
(helemaal) mee oneens	46%	42%	41%	42%	45%	43%	42%	42%	43%	41%	41%	42%
weet niet/geen mening	8%	8%	7%	7%	7%	8%	8%	12%	12%	12%	11%	11%

*Deze stelling is voor het eerst uitgevraagd tijdens de meting van 26 juli

Bijlage Tabel 4 – Vanwege de oorlog in Oekraïne vind ik de manier waarop de Nederlandse overheid zich opstelt tegenover Rusland begrijpelijk*

	26-jul '22	30-aug '22	7-okt '22*	2-nov '22	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(helemaal) mee eens	60%	58%	67%	62%	65%	67%	68%	62%	63%	62%	60%	59%
neutraal	20%	20%	18%	20%	18%	15%	16%	18%	20%	18%	20%	21%
(helemaal) mee oneens	13%	15%	11%	14%	13%	12%	9%	13%	9%	10%	11%	10%
weet niet/geen mening	6%	7%	4%	5%	5%	5%	7%	7%	8%	9%	9%	10%

*Deze stelling is voor het eerst uitgevraagd tijdens de meting van 26 juli. Tijdens de meting van 7 oktober is de vraagstelling gewijzigd. 'De situatie in Oekraïne' is vervangen door 'de oorlog in Oekraïne'.

Bijlage Tabel 4 – De informatie over hoe ik me kan voorbereiden op mogelijke noodsituaties helpt mij om goed voorbereid te zijn*

	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
(helemaal) mee eens	33%	36%	34%	22%	20%	22%	23%	22%
neutraal	37%	30%	36%	33%	36%	36%	36%	35%
(helemaal) mee oneens	20%	23%	20%	29%	29%	26%	27%	28%
weet niet/geen mening	10%	10%	10%	16%	16%	16%	14%	16%

*Deze stelling is voor het eerst uitgevraagd tijdens de meting van 6 december 2022.

Bijlage Tabel 5

Bijlage Tabel 6 – Rijksoverheid.nl

	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Heel erg bekend	26%	33%	31%	27%	23%	24%	24%	22%
Een beetje bekend	45%	42%	46%	44%	40%	45%	43%	44%
Heel erg/een beetje bekend	71%	75%	77%	71%	63%	69%	66%	67%
Niet heel erg bekend	16%	14%	15%	15%	20%	17%	16%	16%
Helemaal niet bekend	10%	10%	7%	12%	15%	11%	15%	14%
Weet niet/geen mening	3%	1%	2%	2%	3%	3%	3%	3%

Bijlage Tabel 6 – Crisis.nl

	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Heel erg bekend	2%	2%	1%	2%	2%	2%	1%	1%
Een beetje bekend	8%	6%	7%	9%	8%	9%	6%	8%
Heel erg/een beetje bekend	10%	7%	8%	10%	10%	11%	7%	10%
Niet heel erg bekend	20%	21%	22%	19%	22%	21%	22%	21%
Helemaal niet bekend	68%	70%	67%	68%	64%	64%	68%	65%
Weet niet/geen mening	3%	2%	3%	3%	4%	4%	3%	4%

Bijlage Tabel 6 – Denkvooruit.nl

	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Heel erg bekend	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%
Een beetje bekend	3%	1%	3%	3%	3%	3%	3%	4%
Heel erg/een beetje bekend	3%	2%	4%	4%	4%	4%	3%	5%
Niet heel erg bekend	13%	15%	17%	14%	15%	14%	14%	13%
Helemaal niet bekend	80%	82%	77%	78%	77%	78%	80%	78%
Weet niet/geen mening	3%	2%	3%	4%	4%	4%	3%	4%

Bijlage Tabel 6 – De website van mijn veiligheidsregio

	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Heel erg bekend	3%	3%	3%	4%	3%	3%	3%	1%
Een beetje bekend	12%	12%	12%	13%	11%	15%	12%	12%
Heel erg/een beetje bekend	15%	15%	15%	17%	14%	17%	15%	13%
Niet heel erg bekend	21%	22%	22%	19%	24%	21%	20%	22%
Helemaal niet bekend	60%	62%	60%	60%	58%	58%	61%	60%
Weet niet/geen mening	4%	2%	3%	4%	4%	4%	3%	5%

Bijlage Tabel 6 – De website van mijn gemeente

	6-dec '22	24-jan '23	2-mrt '23	3-mei '23	22-juni '23	7-sept '23	7-nov '23	18-jan '24
Heel erg bekend	26%	30%	28%	26%	19%	28%	24%	23%
Een beetje bekend	42%	44%	45%	42%	42%	39%	43%	43%
Heel erg/een beetje bekend	68%	74%	73%	68%	61%	67%	68%	66%
Niet heel erg bekend	15%	12%	13%	14%	16%	14%	14%	13%
Helemaal niet bekend	15%	14%	12%	15%	19%	17%	16%	17%
Weet niet/geen mening	3%	1%	2%	3%	3%	3%	2%	3%

I&O Research

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl